

Försvarets Historiska Telesamlingar Armén

2013-04-18

Sbexptjänst fo/milo 1940 - 2000

Christian Jansson

A 3/11

Kapitel 1 Allmänt

Uppgiften

- Beskriv i tidperioden 1950 – 2000 sambandsexpeditionstjänsten i perspektivet ”Meddelandets väg”.
- Uppgiften avser sambandscentraltjänst vid staber i nivån Brigad och uppåt med däri nödvändiga sammanhang, förklaringar och begrepp

Avgränsningar

- Uppgiften omfattar inte beskrivning av sambandssystem
- Uppgiften omfattar inte tekniska lösningar
- Uppgiften omfattar inte beskrivning av signalskyddstjänsten och dess lösningar
- Uppgiften omfattar inte redovisningar av Operativa och/eller Taktiska överväganden
- Uppgiften kan inte taga hänsyn till lokala bestämmelser eller bestämmelser för expeditionstjänst vid myndigheter skilda från Försvarsmakten.
- Uppgiften omfattar inte Fortifikatoriska värderingar
- Uppgiften kan endast redovisas i de delar som inte omfattas av sekretess.

Kapitel 2 Utveckling

Läget för expeditionstjänsten vid mitten av 1940-talet framgår av Signal I A 1945, se Ref. Noteras bör att vid denna tidpunkt, var som en följd av 1942 års försvarsbeslut, ledningsnivåerna med staber i form av Milostab och Fostab nyss beslutade. Milostab före 1942 hade andra uppgifter. Fostab före 1942 fanns inte. Reglering av sambandsexpeditionstjänst vid dessa nya staber finns följaktligen inte i Signal I A 1945.

Som framgår av kap 3 nedan, avsnittet MB-försök, visste man runt 1952/1953 litet om hur expeditionstjänst och meddelandehantering skulle ske i milostab, man hade endast en tveksam uppfattning om förekomsten av tekniska resurser, men inte arbetsmetoder, vilket försöksuppdragen omfattar.

Som även framgår av kapitlet 3 kunde SBC-utredningen konstatera att vid tiden för utredningen fanns icke vare sig reglementerade rutiner, organisation eller materiel för bedrivande av det som sedermera kom att kallas sambandcentraltjänst. Före denna tidpunkt hade givetvis något system för expeditionstjänst funnits vid t.ex. armékårstaber och milostaber, men uppenbarligen inte i gemensamma och/eller organiserade former.

SBC-utredningen lämnar förslag på lösningar på alla av utredningen upptäckta problem.

Det kan även konstateras att över åren kom nivåerna HKV-MB-Försvarsområde, i huvudsak förbli i den arbetsmetodik och organisation som SBC-utredningen föreslog 1959, vilket i sin tur visar hur förutseende och klok SBC-utredningen faktiskt var.

För fältstaber (t.ex. Fördstab, Artregstab, Brigstab, Gjstab) kom utvecklingen att innebära övergång från gruppering i tält (stabstält 32 och 22) eller kvarter, till gruppering i stabshytter och sedermera även i ledningscontainrar.

För fältstaberna innebar denna utveckling att den gemensamma sambandscentralen och signaleringsdetaljerna upphörde. Respektive sektion – i sin hytt/hytter eller container svarade själv inte bara för signalering av meddelanden, utan även administrationen av meddelanden, småningom som en följd av teknisk modernisering, även delar av signalskyddstjänsten.

Efter år 2000 infördes efterhand ett system innebärande ett datorstöd i staberna som i princip betydde att sambandsexpeditionstjänsten i staberna sköttes av

en för respektive stab gemensam stabsexpedition inkluderande signalskyddstjänsten (se kap 5)

Datoriseringen av staberna med system såsom t.ex.:

- LEO
- IS undsäk
- PIFS (Persondatorer I FältStab)
- SWECCIS
- LIM och MAST

förändrade i grunden utformningen av gemensam Sbc och/eller expeditionstjänsten. Det faktum att varje stabsmedlem i sin arbetsdator inte enbart genomförde den planering han var ansvarig för, utan även utfärdade order inom sitt eget ansvarsområde, ställer krav på sekretessen i systemet. Dessa sekretesskrav kan idag (2013) inte lösas för alla sekretessgrader med hjälp av endast ett datorsystem.

Decentraliseringen av sbexptj och signalering, från en stabsgemensam organisation med personal speciellt utbildad för denna verksamhet, till respektive stabs olika sektioner, är inte helt problemfri. Det minskar uppenbart behovet av personal för denna verksamhet, men överlåter stora delar av verksamheten till personal (stabsmedlemmar och stabsassistenter) vars färdigheter i dessa stycken kan diskuteras.

Den i kap 3 redovisade ”PB63-utredningen” redovisar hur man med lämnad sbc i tältstab går till hyttstab med decentralisering. Utredningen redovisar hur detta kan jämföras och möjligheter med denna decentralisering. Såvitt författaren känner till är detta det första redovisade förslaget för övergång till hyttstab och lämnande av tältgruppering. Författaren deltog själv i de första försöken på dåvarande S3, avseende hytter vid fördelningsstab år 1970/1971. Varför fördelningsnivån fick vänta ett antal år på hytter efter PB 63 är för författaren höljt i dunkel.

I och med att Försvarmakten i avsevärt ökad omfattning kom att delta i internationella uppdrag samt att stabs- och sambandshytter kom att bli alltmer obsoleta med hänsyn till såväl taktiskt uppträdande som teknikutveckling, pressades fram behov av annan lösning. Denna kom att bli modularisering av ledningsenheter och övergång till

installationer i containrar. Dessa containrar föreligger inte enbart i olika storlekar, utan även i olika skyddsnivåer och transportsätt.

Tidsförhållanden i stort

1940-talet	I huvudsak gruppering i kvarter eller i tält	Under detta årtionde bildas Milo- och Fostaber (1942), Signal I A 1945 reglerar <u>intet</u> av sbctjänst specifikt vid sådana staber, den beskriver närmast nivån dåvarande fördelning och brigad.
1950-talet	I huvudsak gruppering i kvarter eller i tält	I perioden 1952-1954 görs försök med exptj vid bl.a. Milo. Vad beträffar sbcverksamhet vid Fo-Milo under denna period, kan bara konstateras att ingen organiserad verksamhet synes ha funnits (se Sbcutredningen, redovisad 1959-09-30).
1960-talet	Högre staber i kvarter, fältförbanden i tält	1962, Sbl A Exptj fastställs Utredning PB 63, pansarbrigadstab med hytter 1966, MB får Operativa uppgifter Som en följd av Sbc-utredningen och Utredningen med förslag till förändring PB63, samt SblA 1962 började uppenbarligen SBC-verksamheten att stabiliseras. Emellertid kan konstateras att SBC-tjänst vid Fo-Milo sannolikt inte var organiserad på ett etablerat sätt förrän vid mitten av 1960-talet. Noteras bör att utredningen om PB 63 inlämnades 1962. Före denna tidpunkt hade alla arméns taktiska staber "tältlösning" för gruppering av staben. Författaren har inte kunnat fastställa när PB 63 hyttstab faktiskt infördes (troligen under 1967). Emellertid har författaren personligen i samband med RU och studiebesök under egen utbildning på Karlberg 1968/1969 druckit en kopp kaffe i en mässhytt på stab PB 63. Jämväl vet författaren av personlig erfarenhet att hyttstab på Fördelnings-nivå inte var aktuell förrän 1971 och då med försöksverksamhet. Sannolikt fick PB 63 sina hytter under mitten av 60-talet, medan Artreg och Infbrig samt Förd fick vänta nästan 10 år – varför?

1970-talet	Övergång till hyttstaber vid fältförbanden	<p>Under 70talet skedde den stora förändringen av arméns fältstaber i form av att samtliga staber utrustades med hytter för sbtjänst och stabsarbete. Detta kom att gälla nivåerna Bataljon – Fördelning, t.ex:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Haubbatstab • Lvbatstab • Brigstab • Fördstab • Artregstab • Vissa staber fick specialfordon t.ex. KA
1980-talet	Hyttstaber vid fältförbanden	<p>SbR F 1986, fastställdes. 80-talet innehöll i stora avsnitt en konsolidering samt modernisering av grupperingslösningar, men en stor förändring av tekniklösningar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbyte av radiostationer • Byte av radiolänksystem • Införande av nya kryptosystem • Införande av datorstöd PIFS • Synen på gruppering av skyddsskäl påverkar även utvecklingen
1990-talet	Containrar och splitter-skyddade ledningsfordon	<p>Här inträffar stora skiften, bl.a. styrda av krav på förändringar kopplat till uppdrag inom det som på den tiden kallades ”Utlandsstyrkan”</p> <p>De stora förändringarna kopplades framförallt till:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kraven på s.k. ”Splitterskyddad ledning”, vilket innebar pansrat skydd för alla ledningsenheter • Kraven på s.k. ”Modulärt organiserad stab”, vilket sedermera ledde till införandet av ”ledningscontainer” och tillfälligt sammansatta ledningsplatser med containrar av olika ”fot”-storlek. • Kraven på möjlighet att transportera staber i FV ”C-130” eller på båt (sjöklassade containrar). • Introduktionen av IT-baserad ledning, vilket innebar – egentligen – den totala decentraliseringen av

		<p>sambandsexpeditionstjänsten, men också det totala kaoset vad avser uppföljning och kontroll av stabens hela verksamhet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Införandet av splitterskyddade stridsledningsfordon, dels som moderniserade "arvetfordon" (exvis Pbv 302 eller MTLB) dels i form av nyanskaffning (t.ex. PASI), till staber i olika nivåer • Dessa sammanfattade fysiska och kommunikationstekniska förändringar för ledning ändrar givetvis de formella regelsystem för hur ledning sker – registreras – uppföljs – dokumenteras, vilket givetvis förändrar det sätt på vilket vi i efterhand-fortsättningsvis kan följa upp vad som hänt. • Vid sekelskiftet 1900 / 2000 hade inte något automatiskt eller datoriserat stöd för registrering och eller arkivering av meddelanden vid militära staber för <u>krigsförband</u> införts. Sambandscentraltjänst och expeditionstjänst efter 2010 presenteras i Kapitel 5
2000-talet		FB 2000 upphäver MB- och Fo-nivån, vilka ersätts av MD.

Kapitel 3 Bakgrund och utredningar

-” Stabstjänst och sambandstjänst är två oskiljaktiga grunder för ledning av förband i fält. Ju högre (större) förbandet är desto mera påtagligt blir detta. Stridsledning den form av ledning mot vilket allt ytterst syftar och därför den viktigaste – vore helt utesluten på högre nivåer om icke staber och sambandsorgan fanns och var intimt samordnade. Denna samordning måste sökas och eftersträvas redan i fredstid. Så ha skett vid armén genom att såväl stabstjänst som sambandstjänst utbildningsmässigt underställts Signalinspektören. Alla ärenden berörande dessa båda verksamhetsgrenar handlägges nämligen numera vid signalinspektionen i arméstaben”

[Signalinspektören (1955-1959) Överste Fale F:son Burman]

-” Signaltjänstavdelningen kan med hänsyn till sin storlek och de skiftande arbetsuppgifterna icke längre avvara en centraldetalj för handläggning och samordning av för avdelningen gemensamma frågor, t.ex. stabstjänstövningar, budgetärenden, sekretessfrågor och nomenklatur mm. Det är vidare nödvändigt att försvarsstaben erhåller en sammanhållande instans på stabstjänstfrågor icke enbart för krigsmaktens del utan även för totalförsvaret i dess helhet. Avsikten är att gemensamma stabstjänstfrågor skall förläggas till signaltjänstavdelningen”

(Utdrag ur försvarsstabens förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1960/61)

1. MB försök 1953

Dessa försök syftade till att klarlägga behov av samordnad expeditionstjänst och rutiner för denna.

Uppdrag

”Arméledningen; Chefen för Armén; Avd Ta; Nr 67:30; 11/12 1953”

I denna skrivelse anbefaller Arméstaben C IV Milo försök vid såväl IV. som V. Milo under 1953, försöken avser såväl Milo- som Fostab.

Försöken syftar till

” med ledning av de erfarenheter som vunnits vid försöken med V. militärbefälsstaben och med stöd av militärbefälhavarens IV. militärområdet utredning komma att senare utfärdade principiella anvisningar för arbetsmetoder och för inredande av fasta uppehållsplatser för militärbefäls- och försvarsområdesstab.”

I nedanstående skrivelse 1953 stipulerar CA detaljer i kommande försök:

*”Tillhör Arméledningen ;
Chefen för Armén, avd O; Avg 6/3 1953, Nr H 67: 5; Bilaga 12; P7”*

[...]

7. Expeditionstjänsten decentraliseras inom staben. Sekt (avd) tillföras därför organisatoriskt erforderlig expeditionspersonal för registrering, arkivering utskrift och mångfaldigande av skrivelser.

All personal som avses för sbtjänst, och distribution av order och alla slags meddelanden samlas till ett milosambandskompani. På detta sätt bör en enkel och rätlinjig arbetsrutin för exp- och sbtjänsten kunna åstadkommas.

Organisationen av exptjänsten är en ytterligare utveckling efter de principer som utvecklades under repetitionsövningarna 1952.

8. Milbefstaben avses normalt arbeta i ett bergskyddsrum, som är gemensamt för ett flertal myndigheter. Det övervägs att organisera en särskild uplsbplut avsedd som ”säkerhetsbesättning” för den gemensamma signalstn i en sådan gemensam ingår en sådan uplsbplut i övningsorganisationen. För att få erfarenheter även beträffande dessa förhållanden, ingår en sådan uplsbplut i övningsorganisationen. Uplsblutonen är dimensionerad för en upl, där signstn bl.a. består av en tfnvx med 8 växelbord, 6 tfnplatser, och en rastn med 5 kvsändare och 7 kv mottagare.

Slutsatsen av detta underlag är att vid tiden för 1952 – 1953 – eller kanske 1954 – 1955 hade man alls ingen uppfattning om hur tjänsten skulle bedrivas. Man provade sig fram, gjorde överväganden, och anbefallde därför försök.

Sbc-utredningen under ledning av dåvarande kaptenen i signaltrupperna Norberg 1955-1959 redde ju ut och avslutade dessa funderingar.

Sbc-utredningen resulterade småningom i reglementet SbIA Kap 5 1962 (spårbarheten är uppenbar).

2. Sambandscentralutredningen 1955 - 1959

Denna utrednings uppgift var att klarlägga utformning av sambandscentraltjänst.

"Sambandscentralutredningen, AL Avd O, 1959-12-22, H 73:12"

Sambandscentralutredningen genomfördes under dåvarande Kn Norberg (sedermera övlt Norberg) under åren 1955 – 1959 och avrapporterades 1959-09-30. Utredningen hade som uppgift att klara ut hur tjänsten i sambandscentraler i Gpl skulle bedrivas.

Utredningen föreslår i sin slutrapport ändringar/introduktion av följande:

- Inredning och möblering
- Anskaffning av diverse kontorshjälpmedel och utrustning
- Anskaffning av M-blankettsblock med karbonpapper emellan (det s.k. Paragonssystemet eller "gula blocket")
- Anskaffning av specialfordon för olika enheter inom SBC
- Utfärda bestämmelser för tråd- och radiokontrollverksamhet
- Införande av gemensamma bestämmelser för sambandstjänst inom totalförsvaret
- Införande av Stabstjänstinstruktion för gpl
- Införande av sambandsinstruktion för gpl
- Möjligheterna till utarbetande av Stabstjänstinstruktion för totalförsvarets civila delar utarbetas
- Utarbetar ordning för meddelandet behandling i gpl och om möjligt även vid fältstaber
- Utarbete utbildningsbestämmelser för officerare i signaltrupperna i sambandscentraltjänst
- Utarbete underlag för att utbilda specialpersonal för signalkontrolltjänst
- Utarbete underlag för utbildning av värnpliktig personal såväl som civil personal avseende sambandscentraltjänst
- Revideringar av StabsIA
- Utarbetar reviderade materiellistor för gpl-sambandsförband
- Fortsatta studier avseende interkommunikationssystem, gärna i samverkan med utländska staber

Med utgångspunkt från utredningens ovanstående sammanfattande förslag, kan man inte annat än undra hur sambandscentraltjänst bedrevs före denna tidpunkt! Flera liknande reflexioner finns möjlighet till i nedanstående texter.

Läget vid utredningens inledande

Utredningen konstaterar att vid utredningens start 1955 var följande reellt:

- Kravställning för anordnande av sambandscentral icke förelåg
- Inredningar hade påbörjats utan att målbeskrivningar fanns
- Underlag för vilken telemateriel som erfordrades saknades
- Underlag för vilka lokalutrymmen etc. som erfordrades saknades
- Underlag för arbetsrutiner fanns ej
- Utredningen beskriver att trots ovan nämnda brister installationer jämväl gjordes
- Rationella arbetsmetoder och till dessa kopplad materiel saknades
- Sambandspersonal är otillräckligt utbildad samt olämpligt organiserad
- Bestämmelser för utförande av lösen-signaler saknas
- System för anropssignaler för telefon och fjärrskrift saknas
- Kopieringsmaskiner erfordras
- - " utredningen har gjorts relativt omfattande och detaljerad för att ändamålet med här föreslagna arbetsformer, hjälpmedel mm skall finnas motiverade, vilket kan vara av värde vid eventuella framtida revideringar" (sbc-utredningen sid 5)

Utredningen diskuterar s.k. distribuerat samband:

1. Erfordras alls någon sbc, kan inte stabsmedlemmen lämna sina meddelanden direkt till egen sektionsexpedition
2. Varje sektion disponerar alla erforderliga sambandsmedel själva
3. Slå ihop respektive sektionsexpedition med sbc

Anm.

Dessa tre frågor känns som eviga, frågan är om avdömning en gång för alla ens är möjlig.

Organisation av sbctjänsten

Sektionsexpeditioner

Utredningen konstaterar att följande stabsenheter har egen sektionsexpedition:

- MB sekt I, II, III, IV, V och VIII
- CB / KB (KB = Länsstyrelse)
- TVT (Televerket)
- SJ (Statens Järnvägar)
- DMC (Drivmedelscentralen)
- Elblock (Ledning av elförsörjning)
- Radiacentral

Sambandscentralen

- C SBC för befälet över de funktionella enheter som erfordras oavsett om dessa organisatoriskt ingår i "sambandscentralorganisationen"
- SBC-personalen skall ha avlösningstider skilda från staben i övrigt
- SBC skall betjänas av två avlösningar som vardera skall klara s.k. toppbelastning
- SBC skall emellertid kunna indelas i tre avlösningar
- Utredningen hänvisar - intressant nog – även till dokumentet "AnvGpl" av 1955 års upplaga vad avser organisationsfrågor

Organisationsförslag

Sambandscentralens organisation föreslås omfattande:

- Klassningsdetalj
- Sambandsupplysningsdetalj
- Telefonväxeldetalj
- Fjärrskriftdetalj
- Kontrollavdelning Tråd- radio
- Verkstadsavdelning
- Ordonnansexpediteringsdetalj
- Krypteringsdetalj
- Telefoneringsdetalj
- Radiotrafikdetalj
- Bildsignaleringsdetalj

Betjäningsförband/Gplsambandskomp om 159 man föreslås

- Kompanistab
- Sambandsexpeditionspluton
 - Klassningsgrupp
 - Sambandsupplysningsgrupp
 - Krypteringsgrupp
 - Ordonnanstropp
 - Mcordgrupp
 - Cykelordgrupp
- Trådstationspluton
 - Telefonväxelgrupp
 - Telefoneringsgrupp
 - Fjärrskriftgrupp
- Radiostationstropp
- Trafikkontrollgrupp
- Verkstads- och reparationstropp
 - Verkstadsgrupp
 - Reparationsgrupp
 - Nätbyggnadsgrupp

SBC enheter mm

Klassningsdetalj

Klassaren skall med olika hjälpmedel avgöra:

- Sambandsmedel för meddelandet
- Företrädesrätt
- Vilket behov av textskydd
- Klassaren behöver tillgång till:
 - Lista över telefonstationer i TVT nät.
 - Kryptosambandstablå
 - Lista över överföringstider med krypto eller ordonnans
 - Fjärrskriftsabonnenter
 - Radionätskisser

Sambandsupplysningsdetaljen

- Sambandsupplysningen bör t.ex. mottaga och utreda alla frågor rörande sbc verksamhet och därmed avlasta klassaren en mängd störande moment.

- Skall se till att klassaren har tillgång till aktuella upplysningar om sambandsmedel och dessas status och redovisa dessa i en sambandslägestabla
- Hitta reservvägar för att komma fram till enheter till vilka sambandet brutits
- Svarar på stabsexpeditionens förfrågningar
- Förse C Sbc med underlag för bedömning av genomloppstider
- Lämna uppgifter om telefonnummer till TVT sorteringsstation/centralstation
- Sambandsupplysningen bör ha tillgång till flera telefonanknytningar, även direkta
- Kräver mera kvalificerad person än dagens läge (1955-1959 !)
- Det behöver tagas fram ett mera enhetligt system för sambandsupplysningstjänst, ett system som kan nyttjas på flera typer av staber
- Ytterligare underlag behöver tagas fram
- Register över:
 - Staber och förband och till vilka telestn dessa är anslutna
 - Geografisk adressförteckning
 - Telefonnät skiss över direktförbindelser
 - Radionätskisser
 - Fjärrskriftsabonnenter
 - Kötider på kryptodetaljen och övriga detaljer
 - Iordningsställa den sambandslägesöversikt som C 1d erfordrar vid stabsorienteringar
- Arkivera talonger till meddelanden i därför avsett fack

Krypteringsdetaljen

- Införandet av fjärrskriftkrypto kommer sannolikt avsevärt förkorta de hittills långa tiderna för kryptering
- S.k. on-line fjärrskrift bör sändas från fjärrskriftdetaljen, men får fortsättningsvis av tekniska skäl ske från kryptodetaljen.

Inre ordonnanser ("fotordonnanser")

Tjänsten behöver ses över och omorganiseras

- Ordonnansturer bör läggas upp så att varje sektionsexpedition besöks var 5:e minut (!).

- För att underlätta för ordonnanserna bör färgkodade slingor i gpl läggas upp
- Ordonnanserna skall vara försedda med fackindelade mappar
- ”reservordonanser” för hastiga uppdrag bör finnas
- För ordonnanstjänst inom respektive Sektion disponeras icke sbc ordonnanser

Telefonväxeldetalj

- ”Instruktion för tfnvx Fst/53” är utgiven av Fst/S
- Då personal ur Televerket tjänstgör som befäl för detaljen, synes ytterligare föreskrifter icke vara nödvändiga”
- Vad som däremot fortfarande saknas är grundläggande trafikföreskrifter (t.ex. hur man skall förfara vid transitering av samtal över en eller flera växlar)
- Stor vikt skall läggas på aktuella telefonregister/telefonkataloger
- Stort behov föreligger av att utföra trafikmätningar på telefonväxeln. Personal att leda dessa mätningar får tas från Televerket.

Företrädesrätter vid telefonsamtal

- GBSK fastställd av ÖB (Gemensamma bestämmelser för Sambandstjänsten inom Krigsmakten) reglerar nyttjandet av företrädesrätter på militära förbindelser i TVT nät.
- Sådana förbindelser skall ha röd anropssignallampa i telefonväxeln

Växelstationsnamn

- En outredd fråga är hur växlarna skall benämnas och hur personalen skall svara på anrop.
- Frågan om lämpligt system är under utredning inom Fst/S i samverkan med Telestyrelsens försvarsbyrå
- Ett alternativ är att tilldela växlarna fingerat Ortsnamn av typen ”Brohult”
- Anrop på televerksförbindelser besvaras med gruppnummer.
- Kommendanten behöver ha egen telefonväxel med egna nummer t.ex. för kontakt med civila entreprenörer samt förbindelser för bevakningstjänst

Telefoneringsdetalj

- Erfordras s.k. linjetaganläggning
- Här skall även UK-telefonisamtal kunna utväxlas

Fjärrskriftsignaleringsdetalj

- Osäkerhet råder om ansvaret för :
 - Krigstelegrafnätets anslutningar
 - Reservtelegrafnätets anslutningar
 - Nyttjande av fältmateriel

- Jämväl är inte klarlagt:
 - vilken meddelandeblankett som skall nyttjas
 - vilken personal som skall betjäna utrustningarna
 - vilka anropssignalmetoder/adresseringsmetoder som skall råda
 - samtrafik mellan näten

Bildsignaleringsdetalj

- Nuvarande gpl har icke tillförts bildsignaleringsmateriel
- Dock bör tillföras: faksimil, TV och TV-bildfotografering
- Rummet bör förläggas i anslutning till sbc och transportbandet.

Radiotrafikdetalj

- Radiotrafiken är i detalj reglerad
 - Inredningen utföres av KATF (Kungliga Armé Tyg Förvaltningen) enligt fastställda normer

Tråd och radiokontrollavdelning

- Den kontrollverksamhet som avses införas i gpl omfattar endast kontroll av egen trafik.
- För närvarande (1955-1959) finns inga som helst bestämmelser för hur denna verksamhet skall bedrivas.
- Materiel för trådkontroll är därför icke heller anskaffad.
- Normalt finns i gpl ej heller reserverade utrymmen för verksamheten
- Huruvida trådkontrollen jämväl skall omfatta fjärrskriftsignalerings är icke utklarat
- Huruvida den personal som finns i gpl med denna verksamhet som uppgift, är lämplig och med rätt utbildning går inte att bedöma
- Hela frågan om signalkontrollverksamheten bör snarast utredas!

Verkstadsavdelningen

- Avdelningen har en sammansättning av militär personal och personal ur televerket.

- Avdelningen svarar för reparationen och underhåll inne i anläggningen såväl som på yttre anordningar t.ex. antennenläggningar
- Brister i kunskap på inköpt civil materiel (t.ex. snabbtelefoner) föreligger
- Reparationsavtal finns mellan försvarsstaben och telestyrelsen

Fältposttjänst

- Fältposttjänsten i Gpl regleras av C Avd II f
- Postutväxling och postexpediering i Gpl gäller enheter grupperade i Gpl
- Detaljer i tjänsten regleras mellan C Postanstalten och C Sbc

Sambandsflyg

- Bestämmelser för sambandsflyg finns i StabsI Högkv bilaga 6 (Fst Sekt I 25/4 1959 G 48:1)
- För trafiken kan påräknas mycket oregelbundna turer

Adressering

- Det påtalas att klassaren inte alltid har ett enkelt se vem som är mottagare av ett meddelande.
- Här påtalas behovet av ”klassningsanvisning” bör användas av stabsmedlemmen

Lösensignalering

Här påpekar utredningen följande:

- Bestämmelser för lösensignalering saknas
- Vem anbefaller lösensignalering?
- Hur förfara vid felaktigt utförd lösensignalering
- Försöksverksamhet pågår, dock endast inom armén

Anropssignaler

Utredningen säger sålunda:

-”avsaknaden av fastställt modernt system för för anropssignaler för telefon- och fjärrskriftmeddelanden har avsevärt försvårat tjänsten i sbc”

-” här kan endast hänvisas till att system och bestämmelser för anropssignaler telefon (TAK) och anropssignaler fjärrskrift (FAK) är under utarbetande inom Fst/S.

Utbildning

Stabspersonal

- Det föreligger brister i vad avser militära och civila tjänstemän samt stabspersonal vad avser expeditionstjänst och sambandstjänst
- Stor del av den civila personalen har aldrig sett en M-blankett
- Övningspass om 12 tim erfordras därför i start på övningar
- Det erfordras bestämmelser inom Totalförsvaret så att de civila myndigheterna kan förbereda sin verksamhet härefter
- Instruktioner som saknas är:
 - StabsI T (stabstjänstinstruktion för civila myndigheter inom totalförsvaret)
 - StabsI Gpl (stabstjänstinstruktion för Gpl)
 - GBST (Gemensamma bestämmelser för sambandstjänsten inom totalförsvaret)
 - SambandsI Gpl (Sambandsinstruktion för gpl)

Sambandspersonal

- Klassningspersonal
 - Ingående kännedom om sambandsmedel och dessas trafikavvecklingsförmåga
 - Väl insatt i rådande sambandsläge
 - Väl insatt i olika möjligheter till översändning av meddelanden

Kontorshjälpmedel

Utredningen har härvidlag ett antal iakttagelser/förslag till förändringar

M-blanketten:

- Byte av M-blankett till den (Paragon) med två blanketter och karbon emellan (den ”gula” M-blanketten för stabsmedlem
- Ny upplaga med infäst karbonpapper utkommer november 1959
- Det antages att de civila myndigheterna kommer nyttja M-blanketten!

Sambandslägestablå

Utformning föreslås av utredningen (Bilaga 1)

Kopieringsmaskiner

- Utredningen konstaterar att vid dess genomförande inga kopieringsmaskiner finns i staberna eller sbc.
- Utredningen har genomfört test av ett flertal maskiner och rekommenderar fabrikatet ”Thermofax”
- Utredningen säger att specialpappret som erfordras måste ”förhandslagras” i förbanden, men att pappret på grund av sin känslighet, då och då måste omsättas
- Kopiering avses endast ske vid klassningsdetaljen (ingen kopiering separat vid kryptodetaljen)

Snabbtelefoner

Utredningen pekar på behovet av snabbtelefonanläggning separat för sbc.

Slutsatser

Före 1960 saknades nedanstående för nivåerna Milo-Fo-Förd/Div-Brigad,

- Reglementariska och gemensamma bestämmelser för Stabstjänst och sambandsexpeditionstjänst.
- Reglementariska och gemensamma bestämmelser för signaleringens utförande
- Materiel för expeditionstjänstens bedrivande
- Teknisk utrustning för expeditionstjänst
- Metoder för samverkan med civila myndigheter

3. PB 63 utredningen

Utredningen är, såvitt författaren sett, första gången övergång från tältstab till fordonsburen ”hyttstab” utreds.

Jämlikt Ao Ast/Sign 11/1 1960; 75:25 samt

Ao Ast/Sign 18/3 1961 nr H73:12, åligger det försöksavdelningen att:

”Vid försöksavdelningen bedrivs på uppdrag av chefen för armén försök (enligt arméorderns definition: ”taktiska samt organisations- och utrustningsförsök) i avsikt att skapa metoder för arméstridskrafternas ledning samt underlag för taktisk-teknisk målsättning för stabernas samt stabs- och sambandsförbandens organisation och utrustning. Därjämte bedrivs vissa materieförsök”

Som en följd av detta uppdrag lades upp en försöksserie under tiden 1960-11-27 – 1962-02-10, avseende:

”Försöksverksamheten har inriktats på att klarlägga vilka funktioner som skall lösas av våra pansarbrigadstaber, hur de bör vara organiserade och utrustade samt hur de bör uppträda om c:a 10 år varvid särskilt beaktas:

- *tendenser för utveckling på längre sikt*
- *inriktning som bedöms lämplig under den närmaste materielplaneperioden 1960-1969*
- *inriktning som bedöms lämplig med hänsyn till möjligheterna att göra ”avtappning” av 1963 års organisation*
- *inriktning av försöksverksamhetens påbörjande främst i form av organisationsutkast, efter hand prövats*
- *inriktning av försöksverksamhetens påbörjande i form av utrustningsutkast som efter hand prövats*

Det förslag till pbrigstab/63 och pbrighustab/63 som nu framläggs utgör således en ”avtappad” organisatorisk grundstomme till pbrigstab/70 och pbrighustab/70 som avpassats med hänsyn tagen till framtidens operativa systemunderhållssystem och personalsystem. Denna grundstomme kan alltså materiellt påbyggas med sambandskomponenter, som framtas i mitten av 60-talet. Dessa ingå då i en organisation som planerats med hänsyn till dessa komponenters tillkomst. Den materielram som legat till grund för utrustningsförslaget är 1960-1969 års ram. Efter samråd med arméstabens utrustningsavdelning har vissa justeringar gjorts, som bedömts nödvändiga bl.a. med hänsyn till att pbrigstab/63 och pbrighustab/63 föreslås bli helt motoriserade. Ram för organisationsbestämmande materiel vid pbrigstab/63 och pbrighustab/63 framgår av bilaga.” [...]

Här kan således konstateras att vid slutet av 1962 var pansarbrigadstaben en tältstab.

PB63-utredningen önskar – vilket kommer framgå i kommande text – en Brigadstabsgruppering i fordonsburna hytter. De första hytter författaren kan erinra sig på Fördelningsstab kom som försöksmateriel till dåvarande Norrlands signalbataljon under början av 1970-talet.

PB 63 förslag till Brigadstabskompani (utdrag)

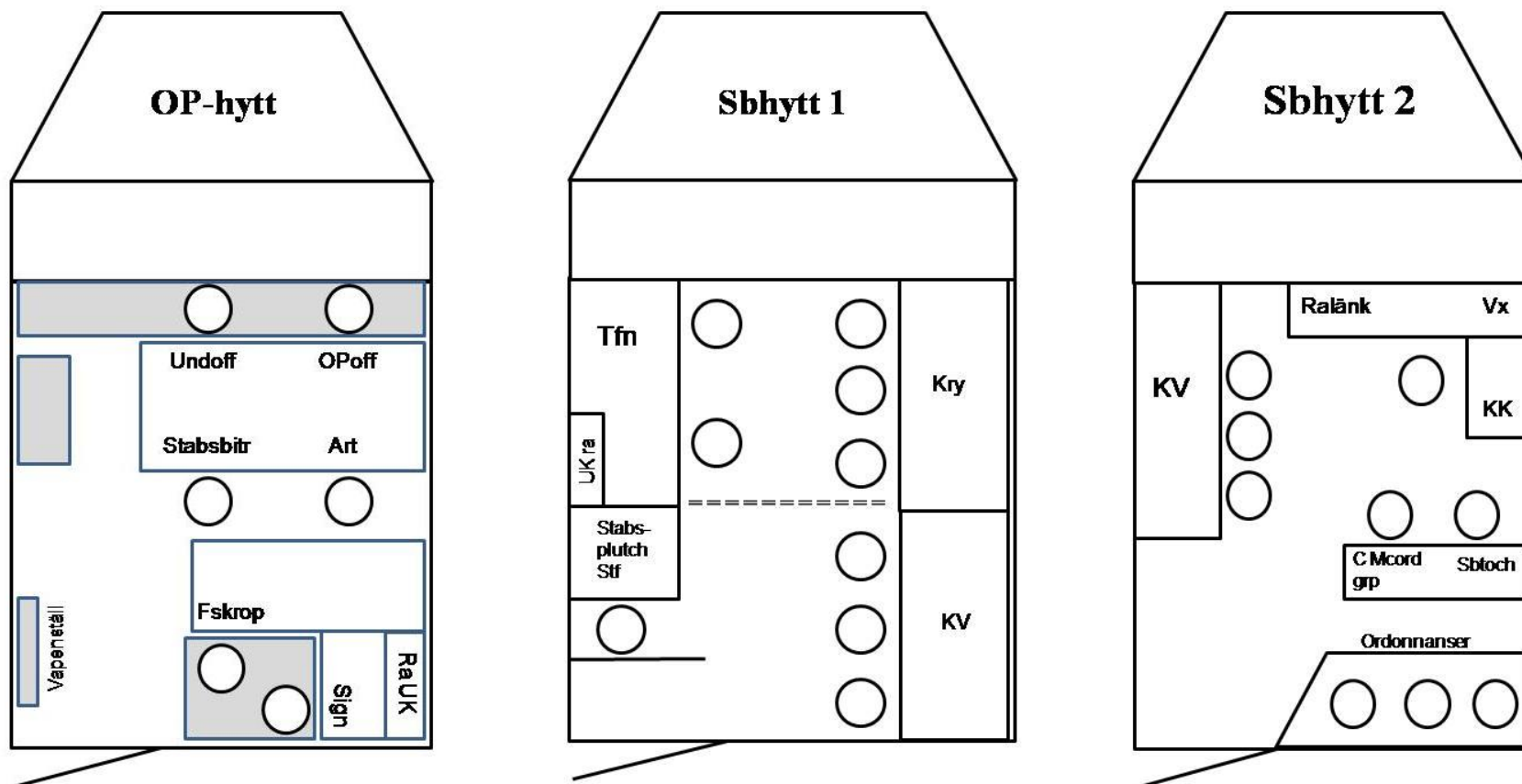
Stabspluton (avsedd för stabsplats)

- Stabstropp
 - 1. och 2. Rekgrp
 - 1. och 2. Tpgrp (vardera innehållande 4 Stabsöverreden)
- Sambandstropp
 - Sbexpgrp (med Sambandsöverrede)
 - Stnbilgrp (KVgrp)
 - Mcordgrp
 - Lkabelbilgrp

Sambandsförstärkningsto (avsedd för reservstabsplats)

- Sbexpgrp
- Stnbilgrp
- Mcordgrp
- Lkabelbilgrp

PB 63 förslag till inredning av vissa hytter

Organisations- och utrustningsfrågor

Brigadstaben grupperas efter en slinga i skogen med ett normerat telestomnät och elstomnät och antensystem.

Stabskompaniet är så organiserat att man kan uppträda på stabsplats och reservstabsplats separerade och samtidigt.

Brigadstabskompaniet innehåller bl.a. 8 st stabsöverreden och fyra sambandsöverreden, vad beträffar radiomateriel förekommer Ra 105, 120, 121, 400, 200 samt tfnvx 40DL.

Utredningen pekar på behovet av Ra 140 som såväl buren som fordonsmonterad stn även med effektsteg.

Utredningen pekar på fördelarna med hytter nämligen bl.a. den att hytterna kan ommonteras till annan bil om den ursprungliga skulle gå sönder. Hytterna skulle även kunna helikoptertransporteras. (dessa argument återkom i samband med att Fördelningsstaberna skulle utrustas med hytter c:a tio år senare!).

-” övergång från tältorganisation till en fordonsburen organisation ger helt andra möjligheter till förbättring av expeditions- och sambandsexpeditionstjänsten. Vinsten består främst i större precision och snabbhet. Arbetet kan vidare bedrivas under lämpliga ljus- och värmeförhållanden”.

-” Vid övergången till den fordonsburna utrustningen har möjligheterna att ställa UK-stationerna till stabsmedlemmarnas förfogande utnyttjats genom att organisatoriskt placerad dem i anslutning till den personal som närmast är avsedd att utnyttja dem.”

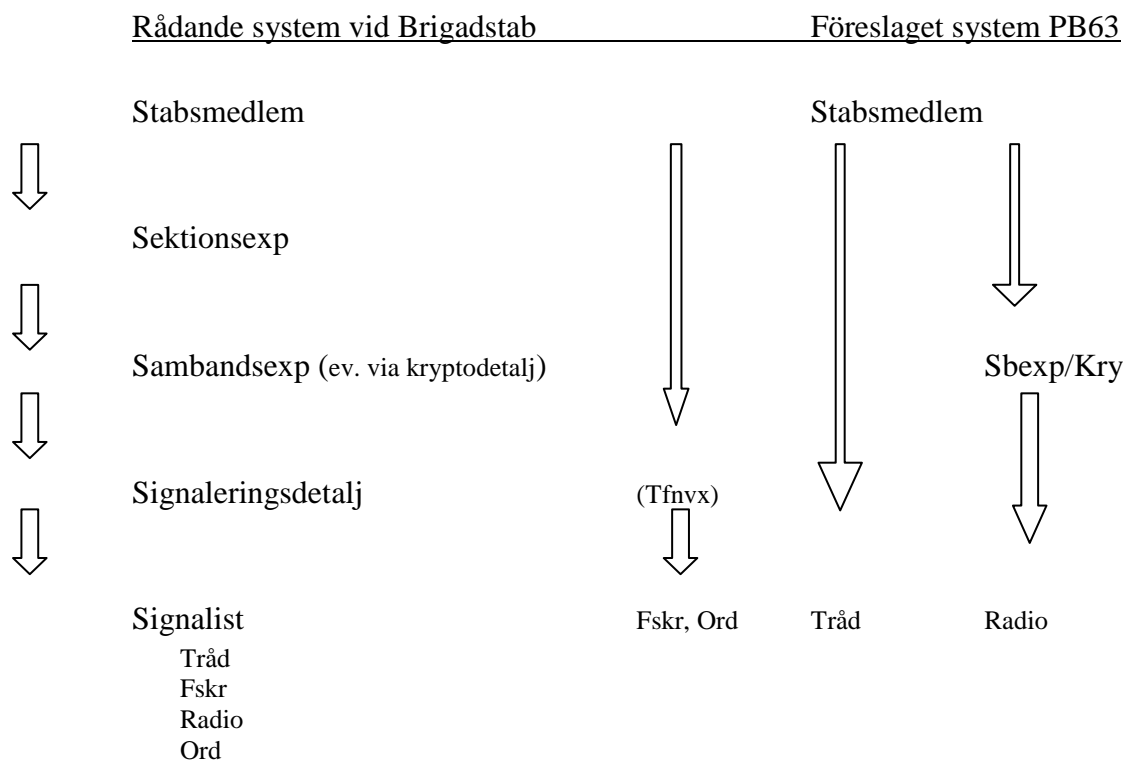
Försök gjordes med decentraliserad fjärrskrift till alla hytter, men utredningen tvingas acceptera att materielplanen inte medger denna lösning.

Utredningen påpekar att vad avser telefoni skulle ett införande av linjetagare i varje hytt avsevärt förenkla utväxlandet av telefonisamtal. Däremot konstaterar utredningen att införandet av snabbtelefonisystem skulle förenklat tjänsten.

Utredningen konstaterar även det råder brist på UK-radio samt att nuvarande stn har för kort räckvidd.

Radiolänkutrustning är eftersträvansvärt, men ryms inte inom gällande materielram. Brigaden kan dock förstärkas med RL av högre chef.

Sambandsexptjänst

Kommentar

Utredningen föreslår således att stabsmedlemmen i avsevärt ökad utsträckning själv skall svara för signalering av sina meddelanden. Detta anser utredningen ökar effektiviteten, minskar omloppstider, sam i någon mån minskar på behovet av sambandspersonal.

Förslag till ändringar/skrivningar i Stabs I A Allmän

Utdrag:

Kap 5 Sambandsexpeditionstjänst

5.1. Grunder

Sambandsexpeditionstjänsten skall underlätta stabsarbete. den skall bedrivas snabbt, noggrant och planmässigt samt så att god överblick över arbetsläget och kontroll över tjänstemeddelandena erhålls.

5.2. Överbringande av tjänstemeddelanden

Muntliga tjänstemeddelanden överbringas direkt till ordermottagaren vid besök hos denne eller genom personsamtal. Överbringande av skriftliga signalmeddelanden sker med telefoni, fjärrskrift, telegrafi eller ordonnans via sambandsexpedition (motsv.).

Orderhämtning genom underlydande förbands försorg tillgrips endast då signalmedlen ej fungera och egna ordonnanser saknas.

Kvalificerat befäl – orderuttagare – tillkallas i undantagsfall från underlydande förband för att klargöra dessa och chefernas avsikter samt för att ge viktiga order, som icke kunna befordras med signalmedel av sekretesskäl eller på grund av behov av ökad åskådlighet. Exempel på orderuttagning enligt bilaga 5.1 (ej här)

5.3 Sambandscentral

Sambandscentralen ombesörjer befordran av skriftliga meddelande, som befordras med telefoni., telegrafi, fjärrskrift, eller ordonnans. Disponeras gemensamma tråd- och Radioväxlar ges stabspersonalen möjlighet att med personsamtal befordra alla meddelande, som kan telefoneras. Sbcentral organiseras i princip enligt SbIA.

5.4 Textskydd (ej här)

5.5 Registrering och expeditionsbehandling

Registrering och expeditionsbehandling sker på enklaste sätt. Anvisningar lämnas i SbIA.

Vid diktamen för signalist eller fskrexpeditör anger stabsmedlem sekretessgrad, adressat, egen avdelning, tidsnummer, företrädesrätt (ev.), annan tjänsteanmärkning allt enligt anvisningar på meddelandebblanketter.

Skriftliga meddelanden samlas tillsammans med anteckningar om personsamtal en gång per dygn eller oftare om så skulle erfordras.

5.6. Förvaring

Så länge skriftliga meddelanden eller anteckningar angående personsamtal är aktuella skall de förvaras enligt IHH bestämmelser.

5.7. Arkivering

Tjänstemeddelanden, som icke är aktuella insändes tjänstevägen för arkivering. Sådant insändande görs efter utsortering med jämna tids mellanrum eller då visst skede avslutats.

Förslag till ändringar/skrivningar i Stabs I A Del IV Brigadstab

Utdrag

Kap 1.3 Stabs uppdelning

Brigadstaben med stabskompani uppträder alltid på två stabsplatser

Kap 4 Sambandsexpeditionstjänst

4.2. Expediering och registrering

Ärenden expedieras och registreras på enklaste sätt.

Vissa bestämmelser för sambandsexpeditionstjänsten återfinns i särskilda anvisningar.

Kapitel 4 Meddelandets väg tidigare delen¹

(perioden fram till c:a 1962)

I detta kapitel redovisas utdrag ur bestämmelser för signaltjänsten vid armén år 1945 och framöver.

Det bör observeras att vid denna tid var Fo-staber och Milostaber (med operativa eller taktiska uppgifter) alldeles nybildade (1942).

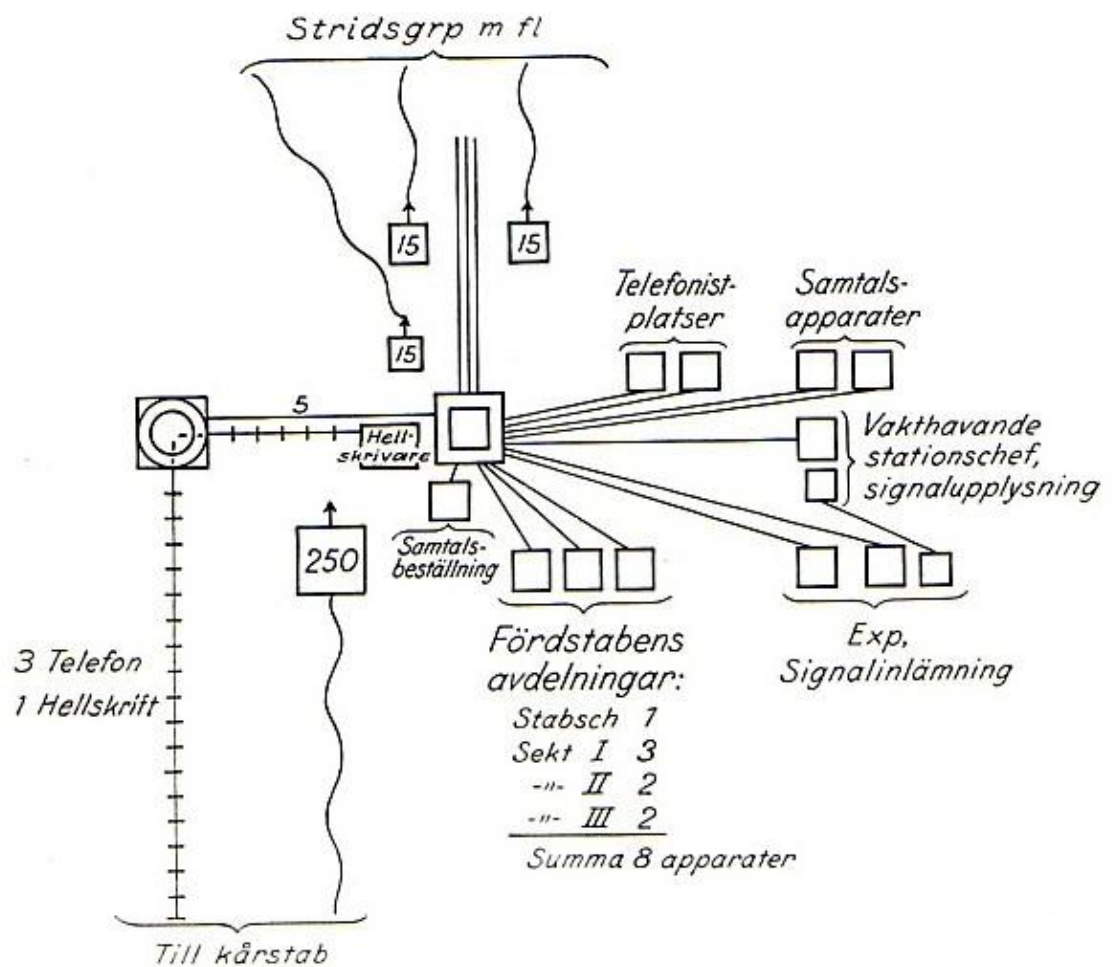
För att se utvecklingen av staber mm hänvisas till boken ”Signaltruppernas historia”, se referenser.

¹ Signalinstruktion för Armén 1945 års upplaga (Signal I A; Försvarets Kommandoexp Nr 3531) upphäver samtidigt Signal I A 1942 (go nr 1777/1942)

Bild ur Signal I A 1945

Signalstationer.

1. Exempel på signalstation vid fördelningsstab.

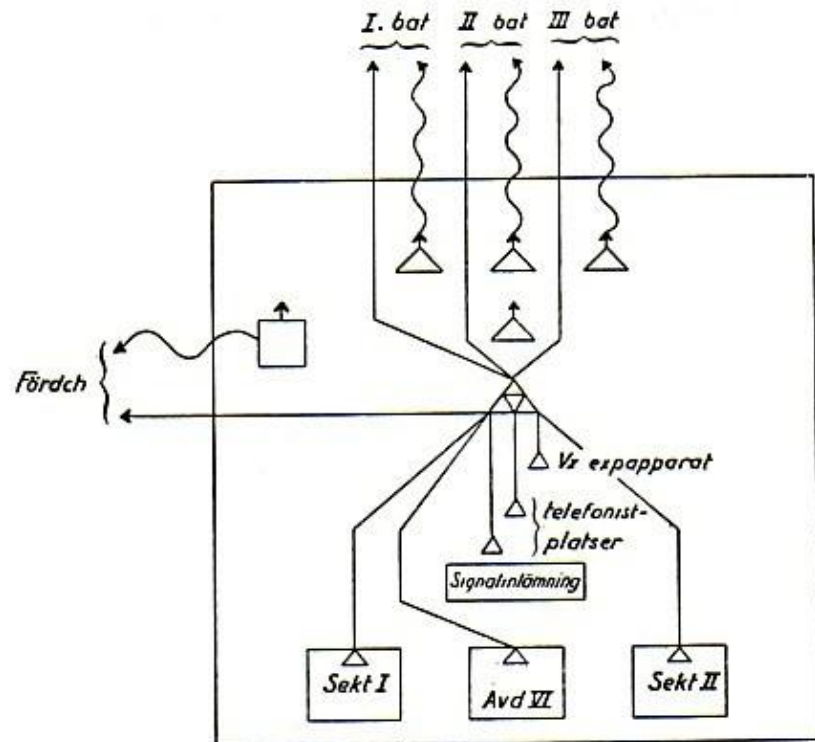

Anm 1. Exp och signinlämning i samma lokal.

Anm 2. Samtalsapparaterna böra placeras i närheten av signupplysningen.

Anm 3. Lokaltfn mellan signinlämning och signupplysning för fortgående orientering (uppkallning med rösten).

2. Exempel på signalstation vid infanteriregimentsstab.

Anm. Vx expapparat betjänas av vxtelefonisten.

Telefonistplatserna äro huvudsakligen avsedda för signalering av tgm.

Övriga tfnapparater äro samtalsapparater inom staben. De betjänas icke av signalister.

Bild ur Signal I A 1945

Utdrag ur Signal I A 1945, Bilaga 14, sid 253

Sändning och mottagning av meddelande

[...]

Tgm expedieras med beaktande av meddelandeklass. Tgm av samma meddelandeklass expedieras i den ordning de de kommit exp till handa. Mycket brådskande avgående och ankommande tgm böra fullständigt registreras först efter signaleringen, respektive sedan adressaten underrättats om innehållet

a) Avgående tgm

Expoff	Registerföraren	Kryptören	Signinlämning en
I. Före signaleringen			
1. tar emot tgm 2. bestämmer i samråd med signinlämningen signmedel och meddelandeklass 3. bestämmer om tgm ev kryptering 4. inför i klartexttgm i texten ev erforderliga täckbenämningar och upk 5. överlämnar tgm till registerföraren 6. övervakar tgm överbringande	1. registrerar tgm 2. lämnar klartexttgm till signinlämningen; tgm som skola krypteras, till kryptören 3. inför i registret av signalinlämningen lämnade uppgifter om tidsnummer	1. krypterar tgm 2. överför exphuvudet anteckningar till kryttextblanketten 3. lämnar kryttextblanketten till signinlämningen 4. behåller t v klartextblanketten	1. ifyller signhuvudet 2. meddelar registerföraren tgms tidsnr 3. bestämmer apparatplats (rastn) 4. lämnar tgm till ordonnans

II. Efter signaleringen		
<ol style="list-style-type: none"> 1. fullständigar registreringen 2. arkiverar tgm 	<ol style="list-style-type: none"> 1. överför från kryptext- till klartextblanketten anteckningarna i signhuvudet och signexpdelen (utom ordantal) 2. lämnar klartextblanketten till registerföraren 3. förstör efter föreskriven tid kryptextblanketten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. tar emot signalerat tgm 2. kontrollerar, att signexpdelen rätt ifyllts 3. kontrollerar signaleringstiden 4. överlämnar klartexttgm till registerföraren, kryptextblankett till kryptören

b). ankommande tgm.

Signinlämningen	Kryptören	Registerföraren	Expoff
<ol style="list-style-type: none"> 1. tar emot tgm 2. kontrollerar att signexpdelen rätt ifyllts 3. jämför kvittenstiden med tiden, då meddelandet kommit signalinlämningen tillhanda 4. antecknar vid behov avsändare och adressat i exphuvudet 5. lämnar klartexttgm till registerföraren och kryptexttgm till kryptören 6. utskriver vid behov MB 	<ol style="list-style-type: none"> 1. dekrypterar tgm 2. överför exp- och signhuvudets samt signexpdelens anteckningar till klartextblanketten (utom ordantal) 3. lämnar klartextblanketten till registerföraren 4. förstör, efter föreskriven tid kryptextblanketten 	<ol style="list-style-type: none"> 1. registrerar tgm i samråd med expoff 2. lämnar tgm till expoff 	<ol style="list-style-type: none"> 1. bestämmer, till vem tgm i första hand skall överlämnas (stabsch, sekt, avd, befattningshavare) 2. kontrollerar överbringnings- och expeditieringstiderna med hjälp av tidsnummer och kvittenstid 3. överlämnar tgm till ordonnans 4. övervakar signalinlämningens utskrift av ev MB.

Anm: "MB" i texten ovan betyder "Mottagningsbevis", numer förkortas det MBS.

Exempel på ifyllda meddelanden på A-blankett

Tom A-blankett

Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Till	Från	Användningsort		Ink / kl nr Exp / kl nr
		Nr			
Krypto	Kry av	Avs / kl	med	Exp av	
Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Till	Från	Tidnr	Ordantal	20 40 60 80 100 120 140 160 180 200 220 240 260
	Tjänst	Adressmening			
Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Sändt från signalstn	/ kl	med (på)	av	Mottaget på signalstn / kl med (på) av
					LEK. B. A-M. 1947. 310 000.

Exp-huvud.
Signal-huvud.
Textdel.
Signal-expdel.

Mottaget meddelande

Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Till	Från	Användningsort		Ink 416 kl 1415 nr 47 Exp / kl nr
		Nr			
Krypto	Kry av	Avs / kl	med	Exp av	
Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Till	Från	Tidnr	Ordantal	20 40 60 80 100 120 140 160 180 200 220 240 260
	Tjänst	Adressmening			
Iylles icke av signalorgan. Signaleras icke.	Sändt från signalstn	/ kl	med (på)	av	Mottaget på signalstn 416 kl 1410 med (på) träd av 4rk
					LEK. B. A-M. 1939. 1 250 000.

HOLM förflyttas till upk 1. söder 2500 öster 1500

Avgående klartext

Ifyllen icke av signalorgan. Signalerna icke.	Till <i>I. bat</i>	Från <i>31</i>	Användningsort	
		Nr <i>32</i>	Ant <i>gj radio</i>	Ink / kl nr
Krypto	Kry av	Avs <i>416</i> kl <i>1400</i> med <i>träd</i>	Exp av <i>3A</i>	Exp / kl nr
Till <i>HOLM</i>	Från <i>FRISK</i>	Tidnr <i>1405</i>	Ordantal	
Tjänst <i>MB</i>	Adressmening			
<i>HOLM förflyttas till upk 1 söder 2500 öster 1500</i> <i>(Bo Grip Regch)</i>				
LKE, B. A. M. 1939, 1 230 000.				

B. Avgående telegram i kryptotext.

Ifyllen icke av signalorgan. Signalerna icke.	Till <i>31</i>	Från <i>I. förd</i>	Användningsort																																										
		Nr <i>53</i>	Ant <i>om radio kry</i>	Ink / kl nr																																									
Krypto	Kry av	Avs <i>710</i> kl <i>1000</i> med <i>radio</i>	Exp av <i>BW</i>	Exp / kl nr																																									
Till <i>ODR</i>	Från <i>RXV</i>	Tidnr <i>1003</i>	Ordantal <i>5</i>																																										
Tjänst <i>COL</i>	Adressmening																																												
<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td><i>A</i></td><td><i>F</i></td><td><i>L</i></td><td><i>X</i></td><td><i>M</i></td><td><i>O</i></td><td><i>C</i></td><td><i>O</i></td><td><i>V</i></td><td><i>U</i></td><td><i>P</i></td><td><i>S</i></td><td><i>E</i></td><td><i>B</i></td><td><i>J</i></td><td><i>H</i></td><td><i>D</i></td><td><i>I</i></td><td><i>J</i></td><td><i>K</i></td> </tr> <tr> <td><i>R</i></td><td><i>B</i></td><td><i>P</i></td><td><i>M</i></td><td><i>Y</i></td> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table>					<i>A</i>	<i>F</i>	<i>L</i>	<i>X</i>	<i>M</i>	<i>O</i>	<i>C</i>	<i>O</i>	<i>V</i>	<i>U</i>	<i>P</i>	<i>S</i>	<i>E</i>	<i>B</i>	<i>J</i>	<i>H</i>	<i>D</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>	<i>R</i>	<i>B</i>	<i>P</i>	<i>M</i>	<i>Y</i>																
<i>A</i>	<i>F</i>	<i>L</i>	<i>X</i>	<i>M</i>	<i>O</i>	<i>C</i>	<i>O</i>	<i>V</i>	<i>U</i>	<i>P</i>	<i>S</i>	<i>E</i>	<i>B</i>	<i>J</i>	<i>H</i>	<i>D</i>	<i>I</i>	<i>J</i>	<i>K</i>																										
<i>R</i>	<i>B</i>	<i>P</i>	<i>M</i>	<i>Y</i>																																									
LKE, B. A. M. 1961, 100 800 block.																																													

Kapitel 5 Meddelandets väg senare delen

(perioden från c:a 1962 och framåt)

Nedanstående redovisning i bilder och tabell redovisar ”meddelandets väg” i dess fullständiga form, såsom den över tiden kom att bedrivas i HKV-Milo-Fo. Regionala och lokala skillnader i förhållande till härvarande beskrivning förekom givetvis.

Detta kapitel kan delvis behöva läsas parallellt med Kap 6 Begrepp för att klargöra innebörden i åtgärder och underlag.

Exempel på skillnaden till hyttstab (enligt ”PB63” uppfattning) finns i tabellen.

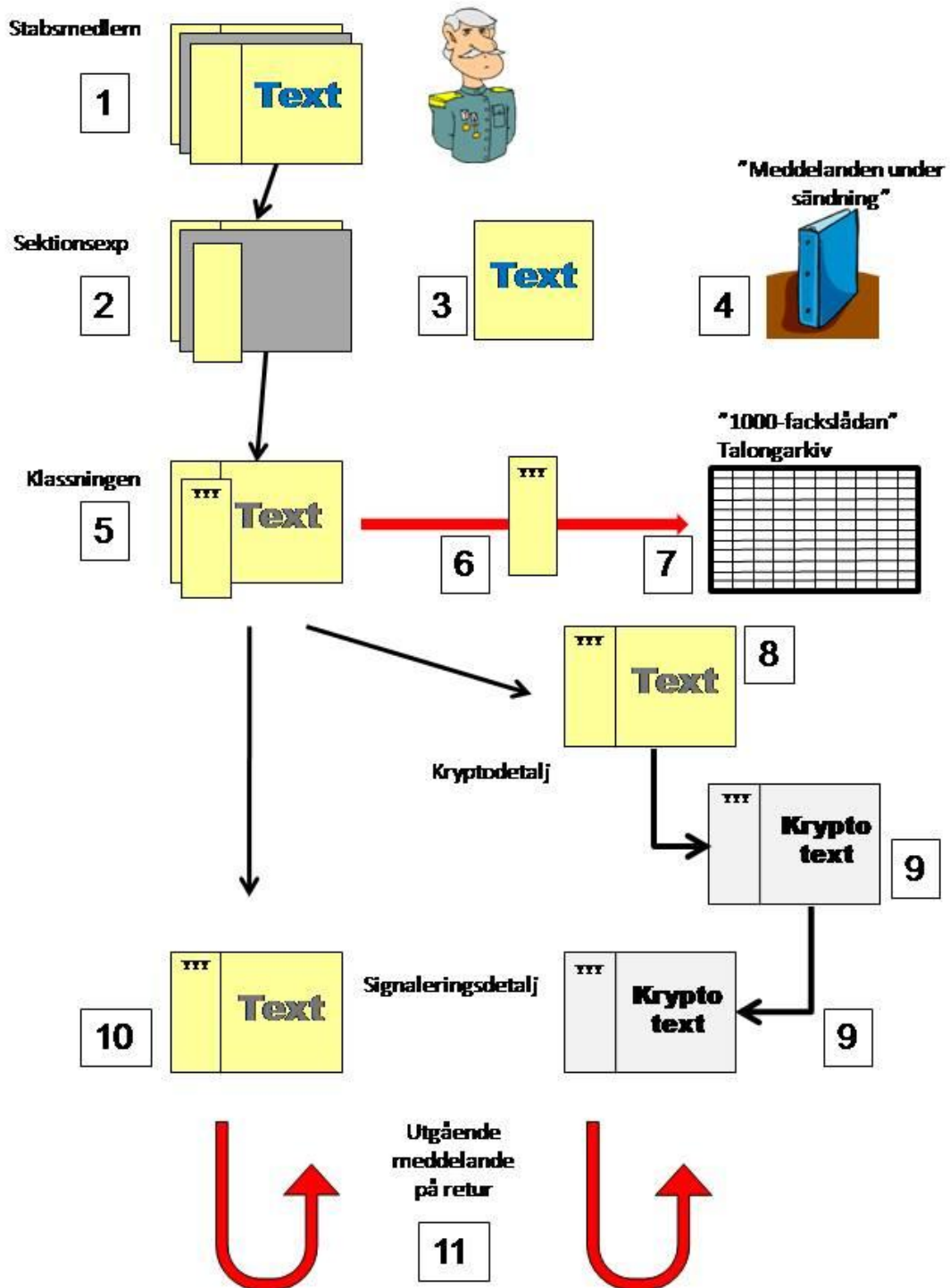
Meddelandets väg har förändrats över tiden bl.a. beroende på militär ledningsnivå och tidsperiod. Förändring av stabers ledningsmetodik och fysiska ledningsresurser samt teknisk utveckling har givetvis över tiden förändrat såväl krav som behov av administrativa regler för expeditionstjänst och därmed följande regler för hantering av meddelanden. Stridens förändrade tidsförhållanden påverkar givetvis även möjligheter till mer eller mindre omfattande expeditionstjänst.

Sambandsupplysningsdetaljen, som inte direkt hanterar meddelandena i sig har en betydande roll i arbetet. Sambandsupplysningsdetaljens åligganden framgår av kapitlet 6 Vissa befattninghavare.

Numreringen 1-28 i bilderna hänvisar till förklarande text i efterkommande tabell.

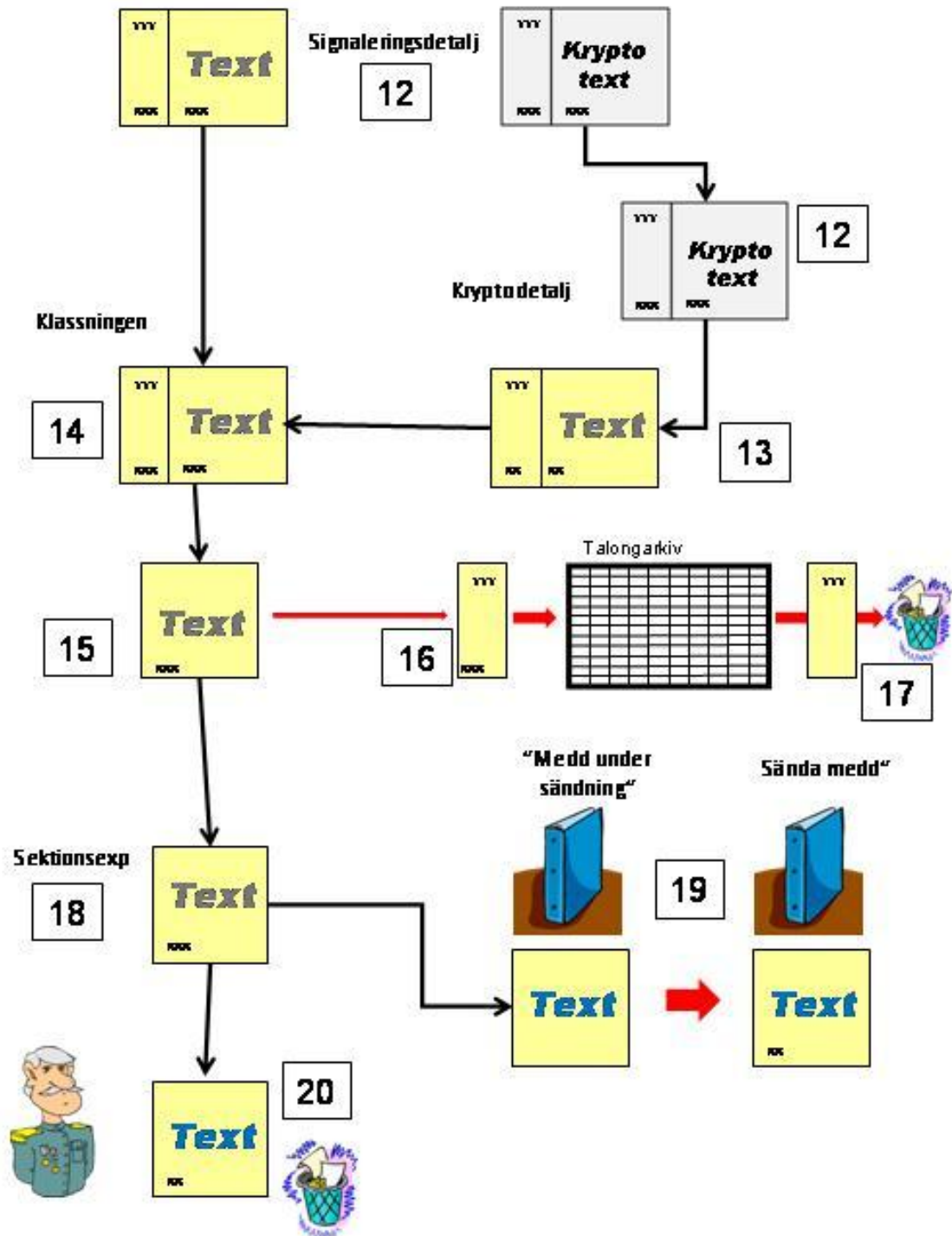
**Startpunkten i respektive rutin, är högst upp på sidan
dvs vid respektive index ”1”, ”12” och ”21”, på bilderna.**

Utgående meddelande

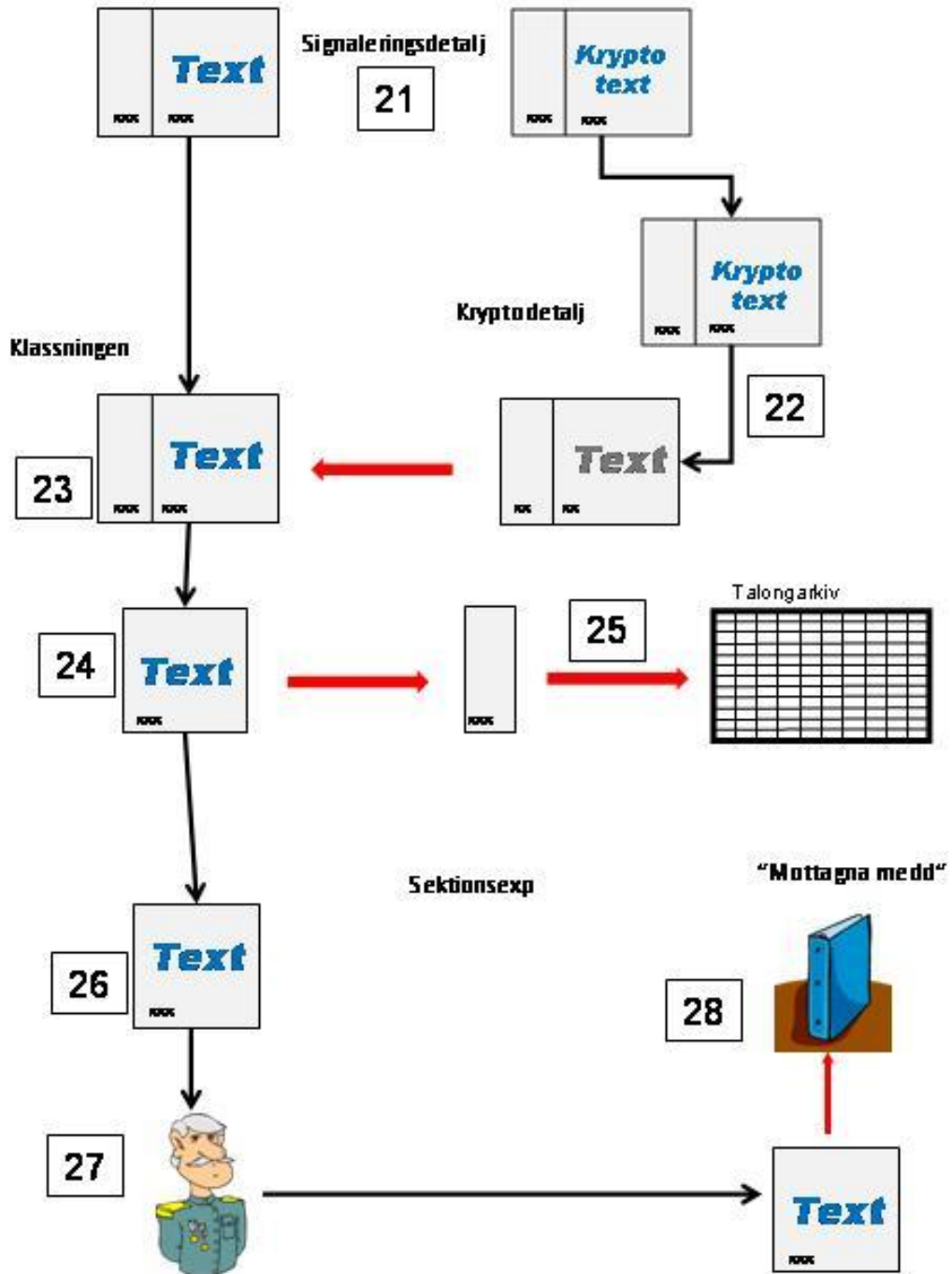

All befördran av meddelanden mellan expeditioner/enheter sker med inre ordonnans s.k. fotordonnans.

Utgående meddelande på retur

Inkommande meddelande

<u>Meddelande typ</u>	<u>Index</u>	<u>Handläggare</u>	<u>Åtgärd</u>	<u>"PB63"</u>
Utgående meddelande	1	Stabsmedlem	Stabsmedlemmen fyller i adressdelen samt sekretessgrad och egen signatur samt textdelen eventuellt inledd med klassningsanvisning. Meddelandet skrivs på "Meddelandeblock för Stabsmedlem"(två gula M-blanketter med mellanliggande karbonpapper). Stabsmedlemmen lämnar det kompletta meddelandet till Stabsexpedition.	Stabsmedlem
	2	Sektionsexp/Stabsexp	Kontrollerar stabsmedlemmens uppgifter. Fyller i "Avdelning", "datum", "tidsnummer", sorterar medd. i angelägenhetsordning, makulerar karbonpappret.	Stabsmedlem
	3	Sektionsexp / Stabsexp	River av originalets textdel	Stabsmedlem
	4	Sektionsexp/Stabsexp	Arkiverar originalets textdel i pärm för "Meddelanden under sändning" diarieför meddelandet (kan ske på "Trafiklista")samt lämnar meddelandets kopia och originalets talong till ordonnans för befordran till Klassningsdetaljen	Stabsmedlem
	5	Klassningsdetaljen	Angelägenhetsgraderar, klassar meddelandet och åsätter ev. tjänsteanmärkning, förvarnar signaleringsdetalj/kryptodetalj vid "Z" eller "Y"-meddelande. Framställer ev. kopior. Fyller i klassningsdelen. Klistrar på ev. "Företrädeslapp/-ar". Vidarebefordrar meddelandet till signaleringsdetalj eller kryptodetalj	Stabsmedlem

6	Klassningsdetaljen	arkiverar originalets talong	Stabsmedlem
7	Klassningsdetaljen	originalets talong sorteras in talongarkivet i fack för avsett sambandsmedel och klockslag.	Stabsmedlem
8	Kryptodetaljen	Angelägenhetsgraderar	För kryptomeddelanden
9	Kryptodetaljen	Framställer kryptoblanketten med ev. kopior. Överför klassningsdelens och signaldelens uppgifter från originalets kopia till kryptoblanketten. Klistrar i förekommande fall på "Förträdeslapp/-ar" på kryptoblanketten, åsätter kryptonummer samt signatur. Stämplrar originalets kopia med röd stämpel "Kryptomeddelande". Insorterar originalets kopia i pärm för "Meddelanden under sändning". Vidarebefordrar kryptoblanketten till Signaleringsdetalj.	För kryptomeddelanden
		KRYPTOMEDDELANDE	
10	<u>Signaleringsdetalj</u> Telefoni, Kortvåg, UK, Fskr, Ordonnans	Angelägenhetsgraderar, antecknar meddelandet på trafiklista, antecknar anropssignaler (RAK; FAK; FAL etc.) i signaleringsdelen, lämnar meddelandet till signalisten. Signalisten signalerar meddelandet, antecknar Sämt/Mott samt egen signatur både på talong och textdel. Ordonnansdetaljen signalerar meddelandet med hjälp av "ordonnanskuvert" som befordras med bilord eller mcord. Ordonnanskuverten returneras av mottagaren med ifyllda "Sämt/Mott". Returnerade ordonnanskuvert sparas i 24 tim vid ordonnans detaljen.	Stabsmedlem samt Fskr och Ord det

Utgående meddelande på retur	11	<u>Signaleringsdetalj</u> Telefoni, Kortvåg, UK, Fskr, Ordonnans	Meddelandet är nu "Utgående meddelande på retur".	Stabsmedlem samt Fskr och Ord det
	12	<u>Signaleringsdetalj</u> Telefoni, Kortvåg, UK, Fskr, Ordonnans	Signaleringsdetaljen kontrollerar signalistens uppgifter, för över Sämt/Mott till trafiklistan Lämnar meddelandet till Klassningen eller Kryptodetaljen.	I huvudsak inte aktuellt
	13	Kryptodetaljen	Angelägenhetsgraderar, söker upp tillhörande klartextblankett i "Meddelanden under sändning" samt för över signalistens "Sämt/Mott" och sambandsmedel samt eventuell "Lösen" till klartextblanketten. Arkiverar Kryptoblanketten i kryptonummerordning, samt vidarebefordrar kryptoblankettens talong till "Talongarkivet" en gång i timmen. Vidarebefordrar klartextblanketten med talong till Klassningen	I huvudsak inte aktuellt
	14	Klassningen	Angelägenhetsgraderar,	I huvudsak inte aktuellt
	15	Klassningen	River av meddelandets talong, Vidarebefordrar textdelen till Sektionsexp/Stabsexp	I huvudsak inte aktuellt
	16	Klassningen	byt i "Talongarkivet" ut den där befintliga talongen (jfr p 7 ovan) mot talongen med signalistens anteckningar.	I huvudsak inte aktuellt
	17	Klassningen	Makulera den andra talongen.	I huvudsak inte aktuellt

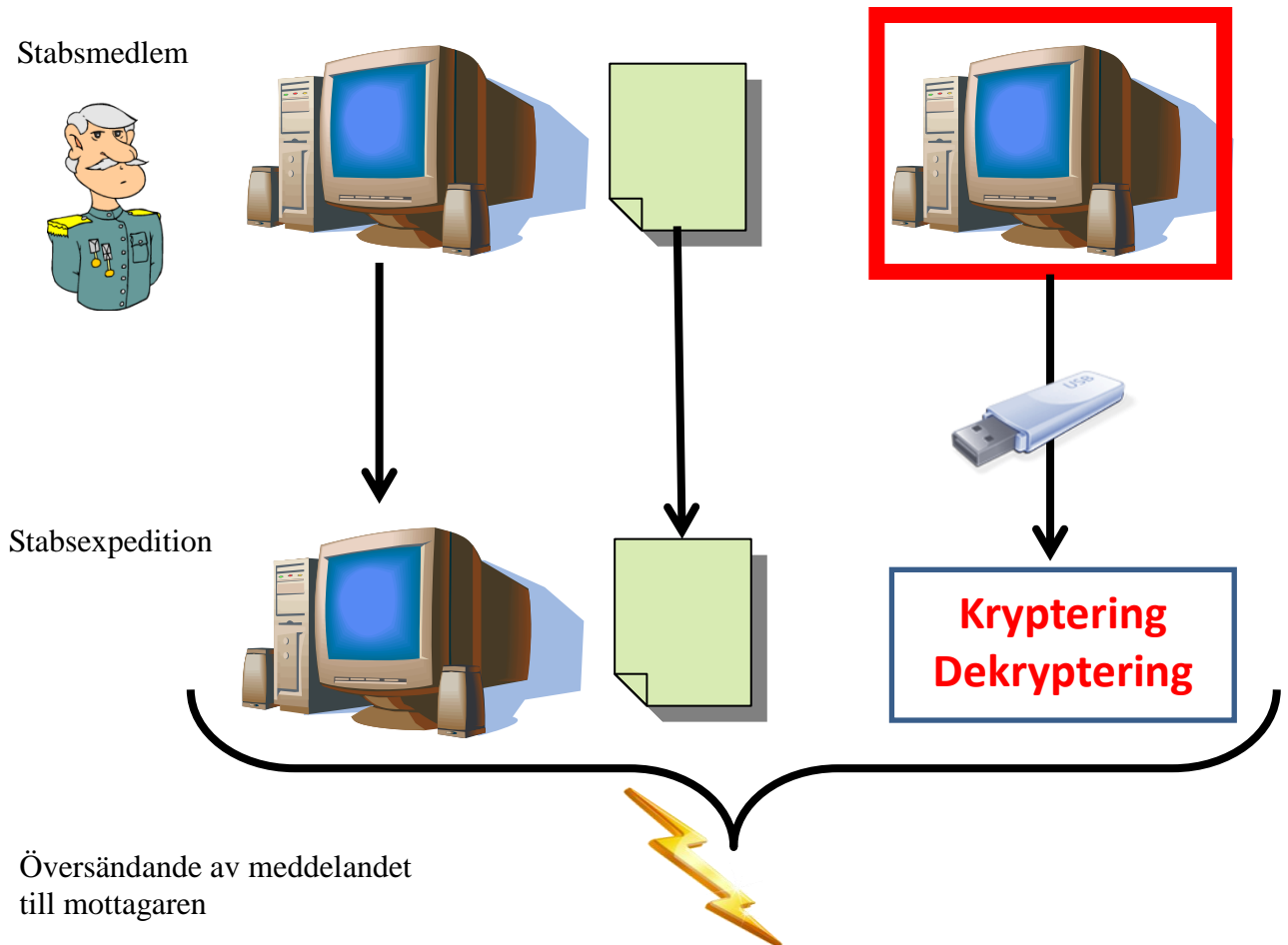
Inkommande meddelande	18	Sektionsexp/Stabsexp	Angelägenhetsgraderar, söker upp originalblanketten i pärmen "Meddelanden under sändning", för över "Sänt/Mott" sambandsmedel samt eventuellt utförd lösensignalering. För över eventuell anteckning om "Kryptomeddelande", lämna kopian tillbaka till stabsmedlemmen som kvitto på att meddelandet är sänt.	I huvudsak inte aktuellt
	19	Sektionsexp/Stabsexp	Arkivera originalet i pärm "Sända meddelanden" (från pärmen "Meddelanden under sändning"	I huvudsak inte aktuellt
	20	Stabsmedlem	Tar del av meddelandet samt ansvarar för att kopian förstörs.	I huvudsak inte aktuellt
	21	<u>Signaleringsdetalj</u> Telefoni, Kortvåg, UK, Fskr, Ordonnans	Signalisten tar emot meddelandet antecknar "Sänt/Mott", signatur och eventuell. lösen. (ordonnansdetaljen tar emot kuvertet, fyller i "sänt/mott" på kuvertet och returnerar detta till avsändaren). Åsätter i förkommande fall "Företrädeslappar". Signalisten vidarebefordrar meddelandet till signaleringsdetalj som omsätter anropssignaler till klartext, antecknar tidsnummer, ev. tjänsteanmärkning samt antecknar meddelandet i "Trafiklista"	Stabsmedlem
	22	Kryptodetaljen	Angelägenhetsgraderar, antecknar kryptonummer, framställer klartextblanketten, klistrar i förekommande fall på "Företrädeslapp/-ar" på klartextblanketten, för över "Sänt/Mott" samt sambandsmedel och ev lösen, stämplar klartextblanketten "Kryptomeddelande", överlämnar klartextblanketten till klassningen.	För kryptomeddelanden

KRYPTOMEDDELANDE

23	Klassningen	Angelägenhetsgraderar, granskar tidigare expbehandling, klassar meddelandet på mottagande sektion,	Stabsmedlem
24	Klassningen	River av meddelandets talong Vidarebefordrar textdelen till Sektionsexp/Stabsexp	Stabsmedlem
25	Klassningen	insorterar talongen i Talongarkivet.	Stabsmedlem
26	Sektionsexp/Stabsexp	Angelägenhetsgraderar, antecknar meddelandet på "Trafiklista", överlämnar meddelandet till stabsmedlemmen för delgivning	Stabsmedlem
27	Stabsmedlem	Tar del av meddelandet samt antecknar signatur i "Haft del" och returnerar meddelandet till Sektionsexp/Stabsexp	Stabsmedlem
28	Sektionsexp/Stabsexp	Kontrollerar "Haft-del-rutan". Bockar av i "Trafiklistan". Skriver ut ev. mottagningsbevis som ett utgående meddelande. Sorterar in meddelandet i pärm för "Mottagna meddelanden"	Stabsmedlem

Meddelandets väg 2012

Samma rutiner i krig och fred, HEX gäller

Översändande av meddelandet
till mottagaren

1. Stabsmedlemmen skriver Öppet meddelande i egen dator
2. Meddelandet sänds med e-post till Stabsexpeditionen (Stabsexpedition finnes endast en i staben som är gemensam för hela staben)
3. Meddelandet skrivs ut i pappersform hos stabsmedlemmen, denna handling skall undertecknas av stabsmedlemmens chef.
4. Eventuellt Hemligt meddelande skrivs i separat dator, godkänd för sekretesskyddad info.
5. Den undertecknade pappershandlingen överbringas till Stabsexpeditionen och arkiveras där, så även den e-postade versionen.
6. Först när den undertecknade handlingen når Stabsexpeditionen, signalerar stabsexpeditionen den e-postade versionen av handlingen, till avsedd mottagare.
7. Det hemliga meddelandet överbringas till Stabsexpeditionen med USB-minne och krypteras därefter av Stabsexpeditionen varefter detta meddelande kan signaleras till avsedd mottagare.
8. S.k. - enligt tidigare modell ”Utgående meddelande på retur” – existerar inte i denna rutin.
9. Inkommande meddelande hanteras enligt ovan, men i omvänd ordning.
- 10. Här kan konstateras att systemet ovan, inte medger den absoluta kontroll och uppföljning av varje enskilt meddelande som det äldre och helt manuella systemet, beskrivet tidigare i detta kapitel, gav.**

Kapitel 6 Vissa befattningshavares uppgifter

Nedan presenteras ett urval av befattningshavare i sambandscentraltjänst.

Chef för Sambandscentral; C SBC (SbR F Exp1986)²

Chef för sbc organiserar och leder verksamheten vid sambandscentral och i förekommande fall vid sändarplatser samt skall:

1. övervaka att tjänsten bedrivs ändamålsenligt vid sbc olika detaljer
2. kontrollera att avlösningar genomförs omsorgsfullt och att pågående avlösning blivit väl insatt i arbetsläget
3. övervaka signaldisciplinen och låta utföra signalkontroll på egna nät
4. hålla sig underrättad om genomloppstider för meddelanden och om så behövs vidta åtgärder för att minska tiderna
5. ansvara för att underlydande personal är väl orienterad om det taktiska läget i stort samt om sambandsläget
6. samverka med vakthavande befäl (motsv.) i operationsledning, stridsledning (motsv.) i sambandsservicefrågor
7. genomföra fyllnadssignalering enligt sambandschefs direktiv
8. anpassa personalstyrkans storlek med hänsyn till verksamhetens art, trafikens omfattning och kravet på trafikberedskap
9. orientera sambandschef och vakthavande befäl (motsv.) om sambandsläget i stort
10. ombesörja/beställa reparationer på stabens och sambandscentralens inre nät och anslutningar samt disponerad sambandsmateriel
11. motta felanmälan, låta utföra felsökning inom sambandscentralens ansvarsområde samt därefter göra felanmälan till överordnad felcentral (nät driftcentral)
12. upprätta och anslå förteckning över den personal, som äger tillträde till sambandscentralen
13. ansvara för säkerhetsskyddet inom sambandscentralen

² SbR F Exp 1986; M 7746-700141

Trafikledare

Trafikledarens uppgifter/roll är att vara ledare/ samordnare för respektive sambandsmedel genom att under C Sbc eller SbDL leda verksamheten.

Flera trafikledares verksamhet samordnas av Sambandsdriftledare (SbDL) (Bilaga 1).

Trafikledare för :

- KV Den som är gruppchef vid mottagarcentral (MTC) mottagarrum, mottagarbuss KV.
- UK UK-gruppchef
- Tråd Gruppchefen vid telefonväxeln
- Fskr Trådtrafikgruppchef / Fskr-gruppchef
- RL C radiolänkcentral eller Driftledare radiolänk
- Ord MC-ordonnansgruppchef

Trafikledarens uppgifter/roll är att vara ledare / samordnare för respektive sambandsmedel genom att under C Sbc (SbDL):

- leda förändringar i ”egna” nät
- hålla sig ständigt uppdaterad om eget rådande läge avseende:
 - telefonnummer
 - geografiska adresser
 - förbindelsebeteckningar
 - frekvensval
 - dag- och nattfrekvens
 - ordinarie och reservfrekvens
 - anrops- och trafikfrekvens
 - radioprognoser
 - kanalval
 - anropssignaler
 - trafikavverkningsförmåga momentant
 - överföringskapaciteter
 - signalskyddsåtgärder
 - lösensignalering
- vid behov begära hjälp av tekniker när fel uppstår i sambandsmedlen
- vid behov samverka med annan trafikledare
- fortlöpande uppdatera sambandsupplysaren och C Sbc om förändringar i sambandsläget

Fotordonnans/Inre ordonnans (SBC utredningen 3.4.6.2)

Inre ordonnanstjänstens organisation i gpl

Ordonnansturer mellan sbc och expeditioner organiseras i princip enligt skiss (*ej här*)
Slingorna läggs upp så att samtliga expeditioner besöks minst en gång var
3. – 5. Minut för avlämning eller hämtning av eventuella
tjänstemeddelanden. Ordonnanstur bör utgå även om sbc icke har några
handlingar till vederbörlig expedition.

För att ordonnanserna lätt skall hitta expeditionerna färgmärks de olika slingorna.
Expeditionerna är utmärkta med en väl synlig skylt, på vilken
expeditionens benämning är angiven.

Märkning av slingorna kan utföras genom att t.ex. små målade plåt-, papp- eller
masonitskivor fästes i ögonhöjd så att tveksamhet om vägen aldrig behöver
råda

Ordonnanserna skall vara utrustade med fackindelade mappar (ett fack för varje
expedition). Ordonnansen avhämtar i klassningsdetaljens sorteringsfack för
inkommande och sända meddelanden handlingar, som inkommande
klassaren eller ordonnansdetaljen insorterats i respektive expeditions fack.
Ordonnans får under pågående tur icke onödigtvis uppehållas. Efter
ordonnansturens slut avlämnar ordonnansen eventuella meddelanden i
klassningsdetaljens fack för meddelanden som skall sändas. Utöver
ordonnanser, avsedda för reguljära inre ordonnansturer, skall alltid minst
en reservordonnans finnas. Denne används för att till vederbörlig
expedition omgående lämna meddelanden av typen ”blix-karaktär”. Inre
ordonnanser lyder under chefen för klassningsdetaljen.

För att till olika avdelningar eller stabsmedlemmar inom sektionerna överlämna
meddelanden för handläggning, organiserar expeditionerna egen
ordonnanstjänst. Sbc ordonnanser får icke utnyttjas för sådana ändamål.
Brådskande meddelanden till sbc, vilka icke anses böra invänta ordinarie
ordonnanstur, liksom meddelanden till övriga sektioner, överlämnas genom
sektionens försorg.

Sambandsupplysningsdetaljen I (*Sambandscentralutredningen 1959*)

Sambandsupplysningsdetaljen

- Sambandsupplysningen bör t.ex. mottaga och utreda alla frågor rörande sbc verksamhet och därmed avlasta klassaren en mängd störande moment.
- Skall se till att klassaren har tillgång till aktuella upplysningar om sambandsmedel och dessas status och redovisa dessa i en sambandslägestabla
- Hitta reservvägar för att komma fram till enheter till vilka sambandet brutits
- Svarar på stabsexpeditionens förfrågningar
- Förse C Sbc med underlag för bedömning av genomloppstider
- Lämna uppgifter om telefonnummer till TVT sorteringsstation/centralstation
- Sambandsupplysningen bör ha tillgång till flera telefonanknytningar, även direkta
- Kräver mera kvalificerad person än dagens läge (1955-1959 !)
- Det behöver tagas fram ett mera enhetligt system för sambandsupplysningstjänst, ett system som kan nyttjas på flera typer av staber
- Ytterligare underlag behöver tagas fram
- Register över:
 - Staber och förband och till vilka telestn dessa är anslutna
 - Geografisk adressförteckning
 - Telefontät skiss över direktförbindelser
 - Radionätsskisser
 - Fjärrskriftsabbonnenter
 - Kötider på kryptodetaljen och övriga detaljer
 - Iordningsställa den sambandslägesöversikt som C 1d erfordrar vid stabsorienteringar
- Arkivera talonger till meddelanden i därför avsett fack

Sambandsupplysningsdetaljen II (SbR F Exp 1986)

Chef för sambandsupplysningsdetalj organiserar och leder sambandsupplysningsdetalj samt skall:

1. hålla sambandschefen, chefen för sambandscentralen samt klassningsdetaljen (sambandsexpedition) underrättade om förändringar i sambandsläget
2. inhämta och ta emot uppgifter om signalförbindelser, stationer upprättande och brytande, fel mm. Samt föra dessa uppgifter i form av dagboksanteckningar i krigsdagbok³.
3. orientera sambandscentral och stabsexpeditioner om förändringar i trafikläget samt om alternativa trafikvägar
4. hålla sambandscentralens utdrag ur KTK (motsv.) aktuella
5. hålla sambandsöversikten aktuell
6. vid begäran lämna över sambandslägesuppgifter till behörig personal ur Totalförsvaret
7. hålla telefonadress-, geografisk adress- och fältpostnummerförteckning på över/sidoordnade, underställda och samverkande förband aktuell
8. hålla intern telefonkatalog aktuell och
9. biträda sambandschefen eller chefen för sambandscentralen när sambandshandlingar görs upp

³ Föra/låta föra sambandsöversikt / sambandslägestabla

Viss personals uppgifter (enligt förslag till Anv Pbrigstabskomp 63)

Sambandschef

Sambandsofficeren leder den taktiska sambandstjänsten. I denna egenskap åligger det denne bl.a.

- att utfärda alla order för sbtj (även stående order)
- att tillse att dessa order distribueras till berörda
- att föreslå stabsplatser
- att föreslå omgruppering om sambandsläget så kräver
- att beordra sambandsalternativ
- att beordra, utsätta och kontrollera sambandsplatser
- att kontrollera och fortlöpande utbilda främst stabspersonalen i sambandstjänst
- att utöva signaltjänstkontroll

Sambandsofficeren övervakar genom signalpersonal och signaltekniker den tekniska sambandstjänsten.

Stabsplutonchef Stf (och vaktplutonch stf)

Stf ch för stabspluton och stf ch vaktpluton är ch för sambandsfordon 1 och tjänstgör som trafikledare i dessa fordon

Såsom trafikledare åligger det dessa chefer

- att klassa inkommande och utgående tjänstemeddelanden på telefoni, telegrafi och fjärrskrift
- att genom ch sbexpgrp öva uppsikt över kryptotjänsten
- att anpassa personalstyrkan efter trafikens omfattning
- att övervaka och kontrollera all från fordonet ut- och ingående trafik
- att utöva teknisk övervakning av sambandsutrustningen
- att tillkalla signaltekniker så snart fel uppstår på sambandsmaterielen
- att orientera stabspersonalen och sambandsfordon 2 om trafiktjänsten och den tekniska tjänsten som dessa behöver veta för sin tjänst
- att orientera sambandspersonalen om läget

Sambandstroppchef

Ch för sambandstroppen och ch sambandsförstärkningstroppen är chef för sambandsfordon 2 och tjänstgör som trafikledare i dessa fordon

Såsom trafikledare åligger det dessa chefer:

- att klassa in- och utgående ordonnansmeddelanden
- att svara för sambandsupplysning
- att genom stationsbilgruppchefen öva uppsikt över växelposttjänsten
- att svara för stabens behov av reproduktion
- att anpassa personalstyrkan efter trafikens omfattning
- att utöva teknisk övervakning av sambandsutrustningen
- att tillkalla signaltekniker så snart fel uppstår på sambandsmaterielen
- att orientera stabspersonalen och sambandsfordon 1 om det fullständiga sambandsläget
- att orientera sambandspersonalen om stridsläget

Kapitel 7 Begrepp

<u>Begrepp</u>	<u>Förklaring/Innebörd</u>	<u>Anmärkning</u>
Anropssignaler	Anropssignaler är en kodad beteckning för klartextbenämningen på ett förband. Anropssignal är vanligen ett slumpat bigram eller trigram. Anropssignal kan vara fast eller rörlig. Rörliga anropssignaler byts vanligen varje dygn. Anropssignal kan även tilldelas förband för lösande av speciell uppgift eller vara geografisk.	
Anropssignaltabell	Tabell eller lista över kopplingen mellan klartextbenämning och anropssignal.	
Bilordonnans	Ordonnans som överför meddelanden mellan förband transporterad i bil.	
Civil expedition	Vid Milostab och Fostab har samgrupperade civila representanter/myndigheter egen expedition skild från den militär expeditionen. Däremot nyttjas befintlig Sbc gemensamt.	
Etikett ”Företrädesrätt”	Etikett som klistras på Z-Y-O-P meddelanden för att tydliggöra dessa.	Bilaga 1
Etikett ”Krypterat”	Etikett som klistras på ett klartextmeddelande för att markera att meddelandet har sänts i krypterad form.	Bilaga 1
FAK	F asta A nropssignaler för K rigsmakten. När begreppet ”krigsmakten” övergick till ”försvarsmakten” behöll man ändå beteckningen, men ändrade betydelsen till Fasta Anropssignaler typ K. Används för fasta platser och högre förband.	Bilaga 1
FAL	F asta A nropssignaler för L ägre förband. Nyttjas inom Brigad. FAL-A för Armén	Bilaga 1
FAR	F asta A nropssignaler för R apportering inom luftförsvaret. FAR-signaler var av djurnamn såsom ”Illern”, ”Minken”.	
FGR	Försvarets Gemensamma Radionät Radionät för KV på såväl Central som Högre Regional som Lägre Regional nivå FGR hade ett system med anrops- och trafikfrekvensförfarande (QYP - QYF)	

Fjärrskriftnätskiss	En grafisk presentation av fjärrskriftsmöjligheter från egen stab.	Bilaga 1
Fotordonnans/Inre ordonnans	Ordonnans inom stabsplats/stabsanläggning. Ordonnansen förmedlar meddelanden mellan och inom stab/Sbc.	Bilaga 1
Fältpostnummerförteckning	Varje mobiliserat krigsförband hade eget och unikt postnummer. FPNR bestod av 5 siffror. FPNR skapades i samverkan med Posten. FPNR nyttjades främst för befordran av privat post från hemort/familj till den enskilde inryckte soldaten. Fältpostnummerförteckningen är således den sammanställning av dessa FPNR som erfordras.	
Företrädesrätt	Företrädesrätt är ett sätt att prioritera vissa meddelanden framför andra.	Bilaga 1
Geografisk adresslista	En förteckning över vid eget förband befintliga avdelningars geografiska belägenhet. Förteckningen omfattar även geografisk belägenhet för närmast överordnad chefs stabsplatser. Geografisk belägenhet anges med koordinater.	
Hemlig	En handling kan vara Öppen, Hemlig eller Kvalificerat Hemlig. En öppen handling markeras inte på något särskilt sätt En Hemlig handling markeras med en stämpel – vanligen röd – med enkel ram runt texten HEMLIG och hänvisning till aktuellt lagrum. En Kvalificerat Hemlig handling markeras med en stämpel – vanligen röd – med dubbel ram runt texten KVALIFICERAT HEMLIG och hänvisning till aktuellt lagrum. Observera att det är – i sig – inte stämpeln som gör handlingen hemlig, utan innehållet. Hemliga handlingar kräver speciell hantering och registrering.	Bilaga 1
Inre ordonnans	Ordonnans inom stabsplats/stabsanläggning. Ordonnansen förmedlar meddelanden mellan och inom stab/Sbc.	Bilaga 1
IS-UndSäk	Datorstöd för hantering av hemlig information upp tom. Kvalificerat hemlig/TS	
Klassning	Klassning är åtgärder för ett enskilt meddelande för att fastställa: <ul style="list-style-type: none"> • Befordringssätt • Befordringsväg/Sambandsmedel • Företrädesrätt 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tjänsteanmärkning • Språk – Signalskydd/Textskydd • Mottagande avdelning • Lösensignalering • Behov av kopiering 	
Klassningsanvisning	<p>Klassningsanvisning är en textbit som inleder texten i ett meddelande. Denna författas av stabsmedlemmen och kan se ut:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ”1a från 1d • Stri från Samband <p>och klarar ut för mottagande sbc vilken del i dennas stab som skall ha meddelandet och vilken del i avsändande stab som författat detta.</p>	
Klassbeteckning	Samma sak som företrädesrätt, se detta ord	
KODOR	Kodord, täcknamn för kommande verksamhet, KODOR är tabellerade och översända till den som blir berörd framöver. KODOR skall vara uttalbara ord så att de kan signaleras på radio. KODOR kan vara ”CITRON”. KODOR används bara en enda gång i samma betydelse. KODOR-listan är hemlig.	
Kopplingskiss	Utgör en i minsta detalj redovisad anvisning för koppling i en kopplingspunkt, normalt för trådförbindelser och på nivån för enskild AT-stations förbindelser.	Bilaga 1
Krigsdagbok	En anteckningsbok där chef löpande antecknar viktigare handlingar och meddelanden eller beslut. Kan jämföras med vanlig dagbok.	
Krypto	Ett system för förvrängning av klartext så att det döljer innehållet för obehörig. Krypto finns bl.a. för talade förbindelser (talkrypto), skrivna meddelanden (vanligen som lokalkrypto) och för elektronisk överföring (datakrypto). Man kan även kryptera en hel grupp av förbindelser på en gång. Man skiljer på kryptering för ”Trafikskydd” och kryptering för ”Textskydd”	
Kryptonummer	Ett löpnummer internt för Kryptodetaljen för att kunna följa upp enskilt krypterat eller dekrypterat meddelande. Varje meddelande har ett unikt löpnummer.	

Kryptonycklar	<p>En kryptomaskin kräver inställningar för att kunna utföra krypteringen. Dessa inställningar matas in genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inmatning manuellt • Inmatning med hålkort • Inmatning med datafil • Inmatning med s.k. nyckelinjektor <p>Dessa inställningar kallas kryptonycklar, och byts vanligen varje dygn.</p>											
Kryptosambandstablå	<p>En tabell över vilka kryptosystem som finns vid egen stab och mottagande staber. Dessa båda sammanställningar redovisar vilka krypteringsmöjligheter mellan olika staber som föreligger. Översikterna svarar på frågan om hur jag kan kryptera min information till annan abonnent/mottagare.</p>	Bilaga 1										
Kryptosystem	<p>Kryptosystem kan jämföras med en verktygslåda. Man har olika verktyg för olika åtgärder, och så även olika kryptosystem för olika behov och mottagare. Säkerhetsmässigt och kryptologiskt är det så att ju fler system man förfogar över, desto mindre bli skadeverkan om ett av dessa ”knäcks”. Emellertid blir det en administrativ mardröm om systemen är för många. ”Lagom är bäst”.</p>											
KTK	<p>KrigsTelefonKatalog Fanns i versionerna:</p> <table data-bbox="801 970 1346 1177"> <tr> <td>KTK-C</td> <td>Central del</td> </tr> <tr> <td>KTK-M</td> <td>Militär del</td> </tr> <tr> <td>KTK-Civ</td> <td>Civil del</td> </tr> <tr> <td>KTK Ra</td> <td>Radio</td> </tr> <tr> <td>KTK Ber</td> <td>Beredskapsdel</td> </tr> </table> <p>KTK förtecknar för alla förband som skall ha FAK-signal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förbandet i klartext • FAK-signal • Geografisk belägenhet 	KTK-C	Central del	KTK-M	Militär del	KTK-Civ	Civil del	KTK Ra	Radio	KTK Ber	Beredskapsdel	
KTK-C	Central del											
KTK-M	Militär del											
KTK-Civ	Civil del											
KTK Ra	Radio											
KTK Ber	Beredskapsdel											

	<ul style="list-style-type: none"> • Telefonnummer • mm <p>KTK är en Kvalificerat Hemlig handling</p>	
LEO	Datorstöd för hemligt material, systemet var en föregångare till IS UndSäk	
LIM och MAST	Dessa datorsystem användes inom Marinen för sambandsfunktion och för stabsstöd	
Lösenignalering Lösenlista och lösennycklar	Lösenignalering utförs mellan två signalstationer när man är osäker på behörigheten hos den andre. Lösenignalering förutsätter att man har prefabricerade listor med lösenord och tillhörande svar på respektive lösenord. Lösenignalering utföres i båda riktningarna. TIVETA heter nuvarande system.	
MAST och LIM	Dessa datorsystem användes inom Marinen för sambandsfunktion och för stabsstöd	
MC-ordonnans	Ordonnans som överför meddelanden mellan förband med hjälp av motorcykel.	
Meddelandebblankett	Den blankett som skall nyttjas för registrering av meddelanden <ul style="list-style-type: none"> • M-blankett för stab medlem, gul med blankettset om två M-blanketter med mellanliggande karbonpapper. A5-format • M-blankett ”vanlig” vit, och enkla blad. A5-format • M-blankett för FAX, A4-format, med stor tom ruta för skisser eller teckningar. 	Bilaga 1
Metodbeteckning	Sätt att signalera ett meddelande	Bilaga 1
Ordonnanskuvert	Brunt kuvert i A4 eller A5-format. Kuvertet avsett att innehålla meddelanden som med Mc-ordonnans eller Bilordonnans skall överbringas till mottagaren. När ordonnansen kommer fram till mottagaren skall dennes Sbc kvittera kuvertet och ordonnansen skall till egen stab återföra det tomma och kvitterade kuvertet, så att avsändande stab vet att och när meddelandena kommit fram.	Bilaga 1
Ordonnanstablå	Vid ordonnansdetaljen upprättad plan för när ordonnanserna skall tjänstgöra	Bilaga 1

PIFS	Person Datorer I Fältstab, ett enklare datoriserat stabsstöd för fältstabber där man kunde skriva kompletta ordrar och rita enklare taktiska skisser	
Radiolänknätsskiss	Skiss över befintligt eller kommande radiolänknät	Bilaga 1
Radionätsskiss	Skiss över befintligt eller kommande radionät	Bilaga 1
RAK	Rörliga Anropssignaler för Krigsmakten. När begreppet ”krigsmakten” övergick till ”försvarsmakten” behöll man ändå beteckningen, men ändrade betydelsen till Rörliga Anropssignaler typ K. RAK-signaler nyttjas på Brigadnivå och högre, RAK-signaler byts två gånger per dygn.	Bilaga 1
Sambandslägestabla	Översikt över vilka sambandsmöjligheter som totalt föreligger från egen stab till såväl underlydande enheter som överordnade.	Bilaga 1
Sambandsdriftledare	Chef som samordnar driftledning av flera sambandsmedel. Denne stöds i detta av underställda Trafikledare	Bilaga 1 Kap 5
Sambandscentral	En organisation som svarar för <ul style="list-style-type: none"> • Expeditionsshantering • Arkivering • Sändning och mottagning av meddelanden • Kryptering och dekryptering av meddelanden • Signalkontroll 	Bilaga 1
Sambandsdriftledare, SbdL	En under 1980-talet införd befattning vars uppgifter var att samordna insatserna hos trafikledarna på egen stab. SbdL fanns ofta såsom SbdL 1 och SbdL 2 för att kunna avlösa varandra.	Bilaga 1
Sambandsmedel	Sambandsmedel är den tekniska resurs som möjliggör överföring med diverse apparater. Sambandsmedel är t.ex. <ul style="list-style-type: none"> • Tråd • Radio • Radiolänk • Ordonnans 	

	Sambandsmedel är <u>icke</u> fjärrskriftmaskin eller telefon eftersom dessa kan anslutas till flera överföringssätt såsom Tråd/Radio etc.	
Sekretessgrader	<p>Ett sätt att specificera hur hemligt ett <u>dokument</u> är. ”Hemlighetsgraden” framgår av en på dokumentet befintlig stämpel. Noteras bör att ett dokument kan var hemligt till sitt innehåll även utan stämpel!</p> <p>Tidigare nyttjade Försvarmakten enbart nivåerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öppen handling saknar stämpel • Hemlig handling enkelramad H-stämpel • Kvalificerat hemlig handling dubbelramad KH-stämpel <p>Numera tvingas FM nyttja NATO-beteckningar parallellt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unclassified motsvarar Öppen handling • Restricted motsvarar närmast det förlegade begreppet ”Endast för Tjänstebruk” men inte helt. • Secret motsvarar Hemlig handling • Top Secret motsvarar KH-handling <p>Detta gör hanteringen av hemliga handlingar komplicerad eftersom det svenska systemet inte direkt korrelerar med NATO-systemet, vare sig vad avser dess beteckningar eller därtill hörande rutiner..</p>	Bilaga 1
Sektionsexpedition/Stabsexp	Utgör den enhet som närmast under ”egen” stabsdel ansvarar för sektionens expeditionella ansvar för arkivering och uppföljning av meddelandetrafiiken.	
Signaleringsdetalj	<p>Den detalj som svarar för signaleringen av såväl utgående som inkommande meddelanden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Telefonidetaljen • KVdetaljen • UKdetaljen 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Fjärrskriftdetaljen • Ordonnansdetaljen • Postkontor 	
Signalist	<p>Utgörs av den soldat som utför den faktiska signalöverföringen på de olika transmissionssätten:</p> <p>Kortvåg KV Tgf KV Fskr</p> <p>Ultrakortvåg UK Tfn Försök gjordes med Fskr UK</p> <p>Tråd/RI Telefoni Tfn talad</p> <p>Fjärrskrift Tråd/RI Fskr PTP (punkt-till-punkt) direkt Automatisk via automatisk fskrvx Förmedlad via förmedlingscentral, MFC, motsv</p> <p>Ordonnanstjänst Fotordonnans inom staben/anläggningen Mc-ordonnanser på relativa korta avstånd Bil.-ordonnanser för större avstånd Ordonnansflyg/Sambandsflyg Kurirer</p>	
Signalskyddsgrader	<p>SG1-SG2-SG3-SG4</p> <p>Ett sätt att specificera hur hemligt innehållet i ett meddelande är, och hur länge det behöver kunna skyddas för röjning av texten.?</p>	Bilaga 1
Stabsassistent	Den person som utgör biträdes/-hjälp personal till Stabsmedlem, Stabsass utför stöd i bedömningar, stöd för analyser, stöd för arkivering och stöd för distribuering av fattade beslut samt dessas uppföljning.	
Signalskyddsöversikt	Se Kryptosambandstablå	Bilaga 1
SWECCIS	<p>Swedish Command and Control Information System</p> <p>En portal för att samla in, sortera, lagra, bearbeta, publicera och sprida information, det är vad</p>	

	<p>Sweccis handlar om. Rent tekniskt innehåller Sweccis ett kontorsinformationssystem med webbportal, mail- och dokumenthanteringssystem för hantering av information på nivån hemlig/secret. Infört efter 2005.</p> <p>Här finns system för militärt ledningsstöd med kartpresentation med egen och fiendens position, meddelandehantering med planer och ordrar, krigsdagbok med mera. Verktyg för underrättelsearbete finns också liksom hjälpmedel för drift- och systemövervakning. (Källa FMV)</p>	
TAB	<p>Täcktabell Armén Typ B</p> <p>En enkel kodtabell för lågt signalskydd (upp till 6 timmar). Delar av nyckeln tillverkas vid förbandet. Systemet ersatt av TTA.</p>	Bilaga 1
Talongarkiv	<p>Den arkivlåda med ett stort antal fack (120 st) kallad ”tusenfackslådan” avsedd att nyttjas för temporär (24-timmarsvis) löpande arkivering av meddelandes talonger, såväl utgående som inkommande. Lådan har tolv rader (en rad för vardera 2 timmar av dygnet) samt 10 kolumner (varav 5 för utgående meddelanden och sambandsmedelsvis sortering, samt 5 kolumner för inkommande meddelanden och sambandsmedelsvis sortering).</p> <p>Talongarkivet kan ersättas av Trafiklista.</p>	Bilaga 1
Telefonkatalog stab, befattningsdel	Telefonkatalog över egen stab sorterad i befattningsordning.	
Telefonkatalog stab, namndel	Telefonkatalog över egen stab sorterad i namnordning efter stabsmedlemmarnas namn.	
Tjänsteanmärkning	<p>Tjänsteanmärkning utgöres av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klassbeteckning dvs. Företrädesrätter • Metodbeteckning dvs. Signaleringsmetod A, B, C, D • Trafikbeteckning dvs. VIA och eller COL, MBS • Delnumrering ett av flera meddelanden • Gruppantal antalet kryptogrupper 	Bilaga 1

	<ul style="list-style-type: none"> • Serie- och löpnummer id-faktor för vissa meddelanden 	
Trafikbeteckning	COL, MBS, VIA	Bilaga 1
Trafikledare	Chef som leder tjänsten vid ett sambandsmedel, Jfr Sambandsdriftledare Jfr SbDL.	Kap 5 och Bilaga 1
Trafiklista	<p>Vid varje signaleringsdetalj (KV-UK-Fskr-Tråd-Ord) skall föras Trafiklista över vid denna detalj överförda meddelanden. Denna lista skall bl.a. innehålla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilken detalj förs listan vid • Till vem • Från vem • Tidsnummer • Sambandsmedel • SG • Klass • Framme senast • Avsändande Avd • Mott Avd 	Bilaga 1
Trådnätsskiss	Den tekniska skiss som detaljerat redovisar hur trådnätet är uppkopplat	Bilaga 1
Trådtrafikskiss	Den skiss som redovisar hur man trafikalt kan utnyttja trådnätet	Bilaga 1
Täcktabell TAB/TTA	<p>TAB = Täcktabel Armén typ B, sedermera följd av: TTA = TäckTabell Armén</p> <p>Ett signalskyddsverktyg ”Kodare” för SG3 där man med enklare täckning döljer meddelandets innehåll för obehörig, men dock under begränsad tid, vanligen 6 timmar.</p> <p>TTM för Marinens behov finns även.</p>	Bilaga 1
Trafikskydd	Kryptering av en eller många samtidiga förbindelser syftande till att försvåra upptäckten av dessas existens. Vanligt bl-.a. på flerkanaliga	

	radiolänkförbindelser. Trafikskyddad flerkanalnsförbindelse kan innehålla förmedling av enskilt textskyddade meddelanden.	
Textskydd	Kryptering av enskilt meddelande. Enskilt krypterade meddelanden kan förmedlas i trafikskyddade förbindelser.	
TIVETA	System för lösensignalering se detta ord.	
TTA	Täcktabell Typ Armén (ersättare till TAB under 1990-talet) En enkel kodtabell för lågt signalskydd (upp till 6 timmar). Delar av nyckeln tillverkas vid förbandet.	

Innehåll Bilaga 1

	Underbilaga nummer	Sida
FAL-A	1.1	63
Företrädesrätter	1.2	64
Hemligstämplar	1.3	65
M-blankettsblock	1.4	66
Metodbeteckning A-B-C-D	1.5	68
Nätskisser KV, UK, Fskr	1.6	69
Ordonnanskuvert	1.7	70
Radiolänknätskiss	1.8	71
RAK	1.9	73
Sambandscentral i fasta förband	1.10	74
Sambandsdriftledning	1.11	77
Sambandslägestablå	1.12	78
SBC i tältstab	1.13	79
Signalskyddsgrader	1.14	80
Stationshandlingar vid SBC	1.15	82
TAB	1.16	85
Talongarkiv ("Tusenfackslådan")	1.17	86
Trafikbeteckning VIA COL MBS	1.18	87
Trafiklista	1.19	88
Trådskisser	1.20	89
TTA	1.21	93
Översikt av vissa förkortningar	1.22	94
Brevduvor	1.23	97
Referenser	1.24	99
FAL-A utgåva 9; ATK 2002-01-08, 12700:60011	1.25 endast första sidan	100
SbRF Telefoni HKV 2006-06-26; 12800:70799	1.26 endast första sidan	101
FFS 2003:7, föreskrifter om säkerhetsskydd HKV 2003-11-10:ISSN 0347-7578	1.27 endast första sidan	102

Ubil 1.1 Utdrag ur Anropssignaltabell för system FAL-A

FAL-A är en anropssignaltabell med fast innehåll att nyttjas inom Brigad, motsv.

Tabellen justerades över åren, men var i huvudsak densamma över tiden.

FAL-A utgör inget skydd mot identifiering eller annat skydd, utan var endast till för att förenkla rutiner inom brigaden. Se även Ubil 1.25

Nedan finns ett utdrag ur en systemtabell för FAL-A.

SYSTEMTABELL FAL-A

Identifieringsbeteckning

Brig-, fögrp-, etregstab och vissa brigförband

Stabs- pl/ Stripl	Upl	Artch	Stabs- komp	Chefs- omg	Marsch- ledare	Skomp	Rpt- stn 1-5	Pv- komp (Inf)	Band- pv Skan	01. pv	02. pv	Lv- komp	Plv- komp	Res	Sign- kontr
BA	BC	Y ¹⁾	PI	BB	BD	SI	BE-BI	QO	SO	SR	TR	TO	KV	BK	BY

1) Jämte artbokstav

Bat (utom art- och etbat)

Kompför- delning inom bat	Komp (motsv) i ordning inom resp bat										
	Bat Bat- stab	Bat- art- ch	Stabs-	1.	2.	3.	4.	Tr (Uh)	Res 1 (Rpt- stn)	Res 2 (Rpt- stn)	
1. bat Lvbat	VJ	UJ	PJ	QJ	RJ	SJ	TJ	XJ	orbe MJ	WJ	
2. bat Lvbat	VL	UL	PL	QL	RL	SL	TL	XL	orbe ML	WL	
3. bat Lvbat	VN	UN	PN	QN	RN	SN	TN	XN	MN	WN	
4. bat Lvbat	VU	UU	PU	QU	RU	SU	TU	XU	NU	WU	
								Mtrl/ Maskin	Väg		

Brigadstabsplatserna har här sina anropssignaler.
Exempel: Brigadstabsplatsen heter alltid BA.

Tabellen här upptar bataljoner och deras kompanier.

Exempel:

1. bataljonens resp 1. lvbataljonens bataljonstab
heter alltid VJ.

2. bataljonens resp 2. lvbataljonens bataljonstab
heter alltid VL o s v.

Varje bataljonsartillerichef har en egen anropssig-
nal.

Exempel:

Artch i 1. bat heter UJ.

Artch i ingbat heter UP.

Bataljonstabskompanierna har här egna anropssig-
naler.

Batstabskomp på 1. bat heter PJ, 2. bat heter PL o s v

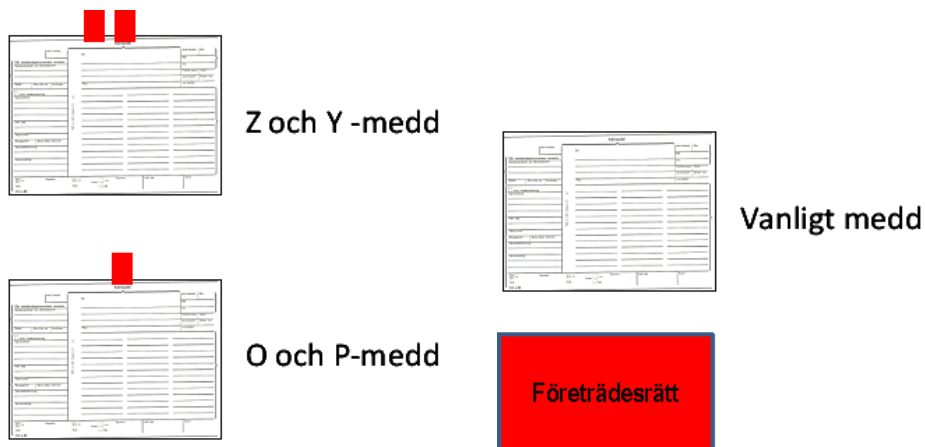
I tabellen finns anropssignaler för kompanier.

Exempel:

1. kompaniet i 1. bataljonen heter QJ, 1. kompaniet
i 3. bataljonen heter QN, Trosskompaniet på 2. batal-
jonen heter XL, o s v.

Ubil 1.2 Företrädesrätter - utmärkning

Företrädesrätter redovisar hur snabbt medd skall befordras till mottagaren. För att märka ut meddelanden med högre företrädesrätt, används lappen ”Företrädesrätt” enligt nedan.

Företrädesrätter MIL – CIV

MIL meddelandeklasser	Televerket	
	Telegramklasser	Samtalsklasser
Alarmmeddelande (Z)	Statsordertelegram (SO)	Statsordersamtal
Blixtmeddelande (Y)	Luftförvarstelegram (LF) Statsblixttelegram (SX)	Luftförvarssamtal Statsblixtsamtal
Operationsilmeddelande (O)	Statsiltelegram (Surgent) SVH-telegram	Statsilsamtal Flygsäkerhetssamtal
Ilmeddelande (P)	Statstelegram med företrädesrätt (S) Meteorologiskt telegram (OBS) Iltelegram (Urgent)	Abonnemangssamtal Ilsamtal
Vanligt meddelande (M)	Statstelegram utan företrädesrätt (F) Vanligt telegram	Vanligt samtal
Läglighetsmeddelande	Vanligt telegram	Vanligt samtal

Sekretessmarkeringar i Försvarsmakten från och med 2009-06-30

Ubil 1.3 Hemligstämplar

Se även Ubil 1.27 FFS från 2003

<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SEKRETESS</p> <p>Enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)</p> <p>AV SYNNERLIG BETYDELSE FÖR RIKETS SÄKERHET</p> <p>KVALIFICERAT HEMLIG</p> <p>2009 – 00 – 00</p> <p>Frågan om denna handlings utlämnande ska prövas av chefen för Försvarsdepartementet</p> <p>Försvarsmakten Swedish Armed Forces</p> </div> <p>Innehåller någon uppgift som bedöms vara sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och som <u>rör rikets säkerhet</u> och som dessutom är av <u>synnerlig betydelse för rikets säkerhet</u> (kvalificerat hemlig).</p> <p>Omfattas normalt av försvarssekretess (15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).</p> <p>Placeras i informationssäkerhetsklass H/TS.</p> <p>Exempel: Uppgifter som rör verksamhet eller förberedelser för att försvara Sverige.</p> <p>Arbetshandlingar ska märkas med informations säkerhetsklass.</p>	<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SEKRETESS</p> <p>Enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)</p> <p>HEMLIG</p> <p>2009 – 00 – 00</p> <p>Försvarsmakten Swedish Armed Forces</p> </div> <p>Innehåller någon uppgift som bedöms vara sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och som <u>rör rikets säkerhet</u> men som inte är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet.</p> <p>Omfattas normalt av försvarssekretess (15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]).</p> <p>Placeras i informationssäkerhetsklass H/R, H/C, H/S eller H/TS.</p> <p>Exempel: Uppgifter som rör verksamhet eller förberedelser för att försvara Sverige.</p> <p>Arbetshandlingar ska märkas med informations säkerhetsklass.</p>	<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SEKRETESS</p> <p>Enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)</p> <p>UTRIKES- KLASSIFICERAD</p> <p>2009 – 00 – 00</p> <p>Försvarsmakten Swedish Armed Forces</p> </div> <p>Innehåller någon uppgift som bedöms vara sekretessbelagd enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och som av en utländsk myndighet eller mellanfolklig organisation eller av en svensk myndighet har klassificerats i någon av nivåerna TOP SECRET, SECRET, CONFIDENTIAL eller RESTRICTED eller motsvarande men som <u>inte</u> rör rikets säkerhet.</p> <p>Placeras i informationssäkerhetsklass H/R, H/C, H/S eller H/TS. Kan inte vara KH.</p> <p>Exempel: Uppgifter i internationell verksamhet som är EU eller NATO Classified Information.</p> <p>Arbetshandlingar märks med UK och informations säkerhetsklass.</p>	<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; text-align: center;"> <p>SEKRETESS</p> <p>Enligt kap. § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)</p> <p>SEKRETESS- KLASSIFICERAD</p> <p>2009 – 00 – 00</p> <p>Försvarsmakten Swedish Armed Forces</p> </div> <p>Innehåller någon uppgift som bedöms vara sekretessbelagd enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) men som <u>inte</u> rör rikets säkerhet och som <u>inte</u> är en utrikesklassificerad uppgift.</p> <p>Om en sådan handling ingår i en ordnad samling av handlingar som rör likartad verksamhet (t ex medicinska journaler, ambudshandlingar eller personalakter) och som förvaras skyddade behöver den inte sekretessmarkeras.</p> <p>Ska <u>inte</u> placeras i informations säkerhetsklass.</p> <p>Exempel: Uppgifter som rör personaladministration, upphandling, säkerhets- och bevakningsåtgärder i de fall de inte är hemliga eller utrikesklassificerade.</p> <p>Arbetshandlingar märks med SK.</p>
--	---	--	--

Bilaga 5 till 2009-06-26 HKV 10 81260437 Sida 1 (1)

* Skyddet för utrikesklassificerade och sekretessklassificerade uppgifter och handlingar kommer under hösten 2009 att definieras i interna bestämmelser för Försvarsmakten.

KRYPTOMEDDELANDE

Kryptodetaljens stämpel för krypterat meddelande, sedermera kom en självhäftande etikett i samma syfte.

Ubil 1.4 M-blankettblock

(M-blanketten utgick runt år 2000)

Variant i A4 format, I detta format var den variant med nästan helt blank baksida avsedd för FAX.

Variant i A 5 format, i detta format var även den s.k. ”M-blankett för Stabsmedlem” med gula papper i set om två med karbon emellan.

Stående och liggande

M-blankett i A5 format.

Bilaga 5:2

SIGNAL- OCH MEDDELANDEBLANKETT

(M-blankett)

Avd (mohv) För sambandspersonalens anteckn Semsändmedel och föredragsrätt		Avd (mohv) Dnr Dat Tnr Från Sekreterings Sänds med Avd signatur		Expeditions- del
Avd (mohv) För sambandspersonalens anteckn Semsändmedel och föredragsrätt	Adressdel Tills Från		Kyrnr Haft del	
Språk (De-) Kry av Avsändes ☐ Utgår lössignaler Signaladress	Signatur Sänd Mot kl Med	Signatur Sänd Mot kl Med		☐ rätt ☐ fel
Klass- ningsdel		Signal- del		TCF nr 043

TCF nr 043. Utgåva 5. 2007

Ubil 1.5 Metodbeteckning A-B-C-D

Noteras på M-blanketten som ”Tjänsteanmärkning”

Dessa beteckningar nyttjas för att klarlägga på vilket sätt signaleringen mellan abonnenter i t.ex. ett radionät skall bedrivas.

Metod A:

Dubbelriktad signalering med anrop med svar på anrop samt kvittens.

Metod B

Dubbelriktad signalering med anrop och svar på anrop.

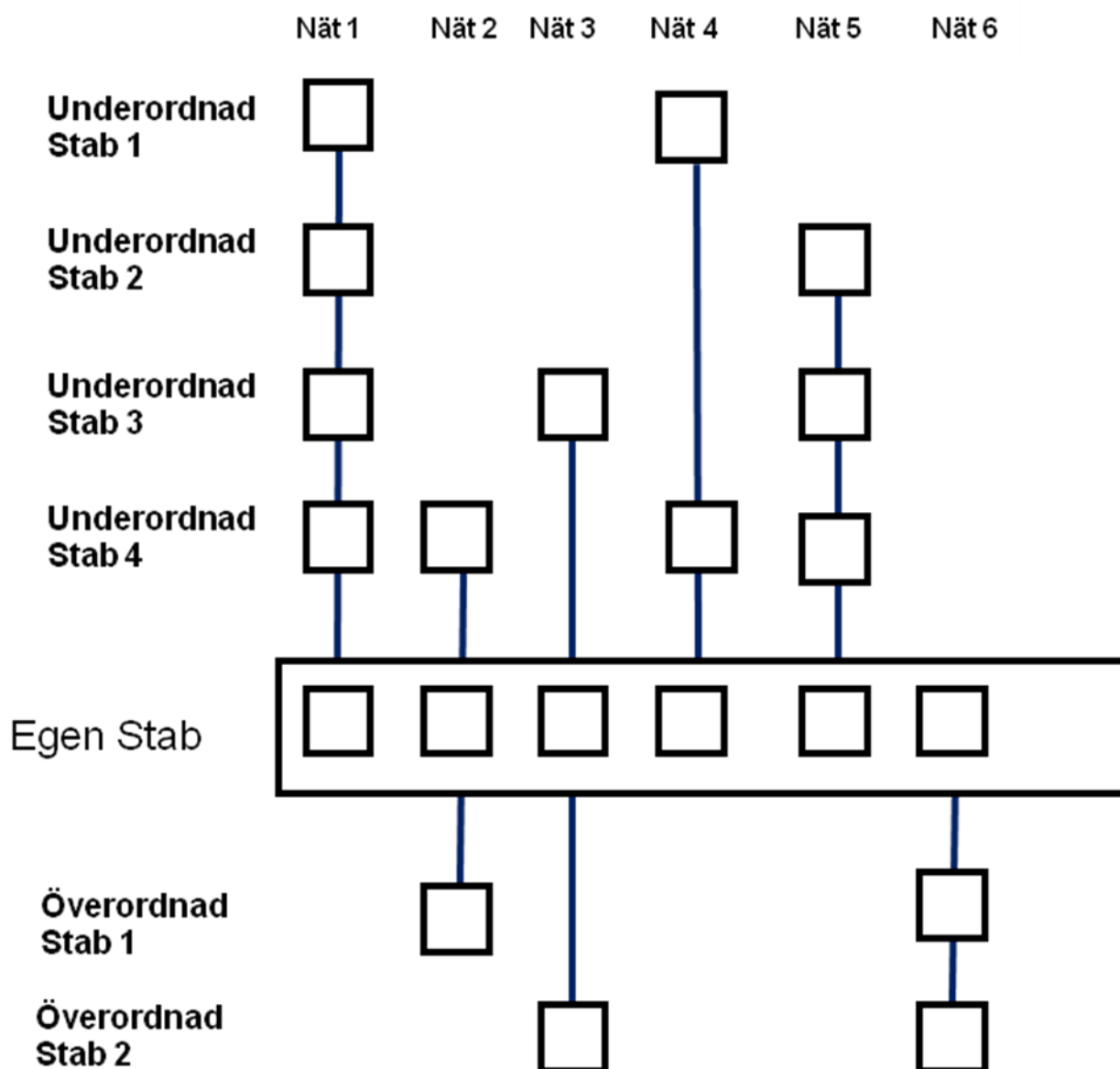
Metod C

Enkelriktad signalering

Metod D

Enkelriktad signalering till flera samtidiga mottagare.

Ubil 1.6 Nätsskiss – stomme att nyttjas vid flera olika sambandsmedel
såsom Radio KV, Radio UK, Fjärrskrift

Ubil 1.7 Ordonnanskuvert*Exempel på ordonnanskuvert*

Till <u>I/JB.25</u> <small>Förband, stab</small> sektion (avdelning) / befättningshavare/namn	Innehåller	
	nr	nr
Från <u>JB.25</u> <small>Förband, stab</small> <u>I</u> sektion (avdelning) / befättningshavare/namn	Kvitteras	kl
	Ant	Sant kl <u>1435</u>
DETTA KUVERT ÅTERLÄMNAS TILL AVSÄNDAREN <small>Ast nr 171 a. 1958 X. 250000 ex</small>		

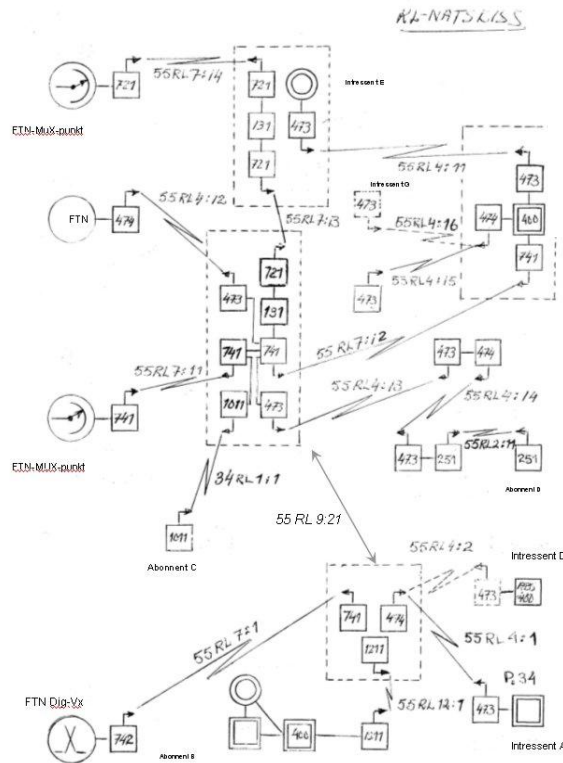
Dessa bruna kuvert fanns i såväl storlek C4 som C5.

De sändes med MC-ordonnans eller bilordonnans. När ordonnansen kom fram till mottagande stab, skulle denna stabsexp tömma kuvertet på ilagda och på kuvertet förtecknade meddelanden, signera i rutor "Kvitteras" samt "kl" och återlämna det tomma kuvertet till ordonnansen som alltså fick stå och vänta under tiden.

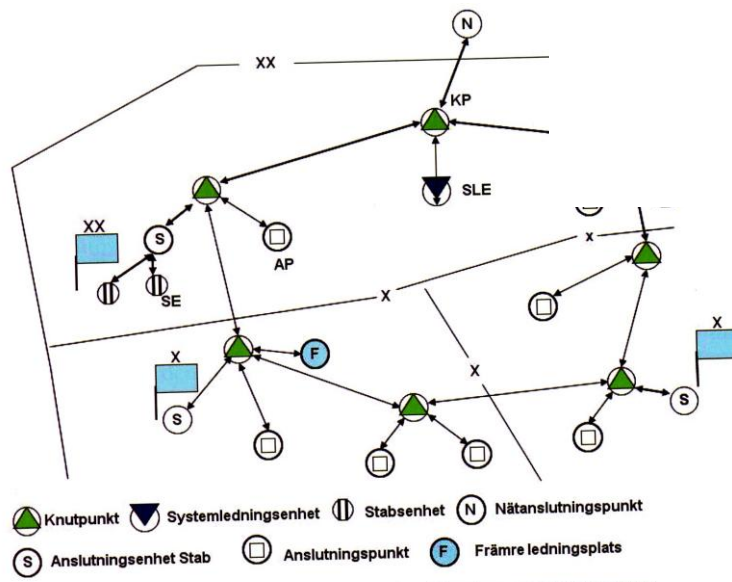
Därefter skulle ordonnansen ta med sig detta tomma och kvitterade kuvert tillbaka till sin egen stab och lämna det till Ordonnansdetaljen, där man då kunde "boka av" meddelandena i Ordonnansdetaljens Trafiklista för sända meddelanden.

Ubil 1.8 Radiolänknätsskisser

(Bilderna är tagna ur boken "Signaltruppernas historia", se Ref.)
 (Bilderna utgör exempel på möjlig lösning)

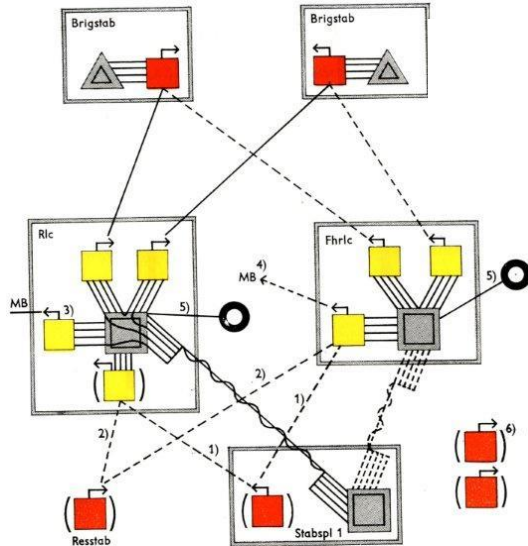
Radiolänkskiss vid
Högre förband

Radiolänkskiss
med TS 9000

Abonnenter har fri rörlighet i maskformigt nät med gemensam nummerplan
 Sambandsnätets principiella uppbyggnad (Organisation LSÖ 00).

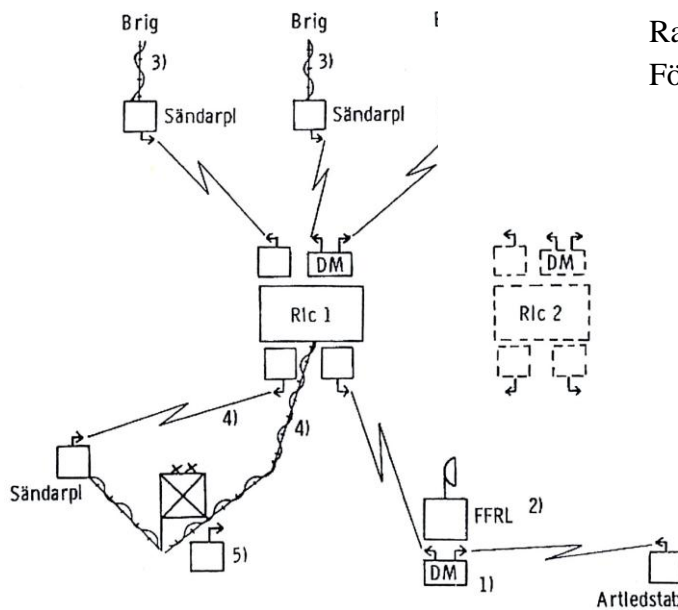
Radiolänkskiss vid Fördelning RL 320

Anm. 1) Sätts in vid trädavbrott eller då tråd ej byggts ut.
 2) Sätts in vid utslagning av stabsplats 1.
 3) För militärbefälhavarens eget samband förutses denna station tillkomma förutom en och en halv radiolänkpluton.
 4) Om trådförbindelse finns utbyggd till stabsplats 1.
 5) Om möjligt.
 6) Reserv. Grupperas vid stabskompani, förhandsradiolänkcentral eller brigad.

Bild 4. Exempel på radiolänknät. En och en halv pluton disponeras.

Radiolänkskiss vid Fördelning RL 340

Anmärkning

- 1) Utrustas med 2 st Bf 541
- 2) Högre ch nås med direkt tfn alternativt via ATL
- 3) DUC underställs en rigrp EM och en tung kabelbilgrp ur telekomp
- 4) Alternativt tung kabel till rlc
- 5) Reserv: En rigrp EM

Exempel på radiolänknätsskiss med sex samtidigt anslutna abonnenter.

Ubil 1.9 Rörliga Anropssignaler typ K

RAK

Förkortningen RAK betydde från början Rörliga Anropssignaler för Krigsmakten. När begreppet Krigsmakten sedermera togs bort och ersattes av Forsvarsmakten, lät man förkortningen RAK byta betydelse till Rörliga Anropssignaler typ K, för att inte behöva trycka om alla redan färdigställda underlag.

RAK (Rörliga anropssignaler typ K) används för att dölja signalerande enheters identitet för främmande signalspaning.

En RAK består av tre bokstäver som alltid börjar med J, K eller M.

Identitetsskydd erhålls genom att exempelvis förbandsbeteckning omvandlas till en anropssignal med hjälp av en utbytbar anropsnyckel.

Förbanden finns upptagna i ett förbandsregister:

Förbandsregister RAK-milo. Övning/utbildning ord alt

Rad	Regnr	Identitet	Rad	Regnr	Identitet
	1	2		3	4
01	420	MB ÖV A 1	35	454	93. etbat
02	421	MB ÖV A 2	36	455	E 1 stab
03	422	MB ÖV up1	37	456	60. Bo
04	423	MB ÖV EXTRA	38	457	61. Bo
05	424	Fo 47 A 1	39	458	9. fördkanbat
06	425	Fo 47 A 2	40	459	10. fördkanbat
07	426	Fo 47 up1	41	460	72. jbat
08	427	Fo 35 A 1	42	461	82. jbat
09	428	Fo 35 A 2	43	462	82. ingbat
10	429	Fo 35 up1	44	463	53. lvbat

Denna tabell redovisar aktuell förbandsmassa med tilldelat "Regnr" = Registernummer, för kodning i själva RAK-bladet

Registret är ordnat så att sökt enhet snabbt skall kunna hittas. Varje enhet i registret har ett registernummer. I exemplet ovan har 72. jägarbataljonen nr 460.

Anropsnyckeln består av kolumnvis uppställda registernummer (REG) och mot dessa svarar anropssignaler. Exempel:

Själva RAK-bladet trycktes på olikfärgat papper beroende på sammanhang.

VITT papper = KRIG

ROSA papper = Särskilt tillfälle

GRÖNT papper = Övn/Utb

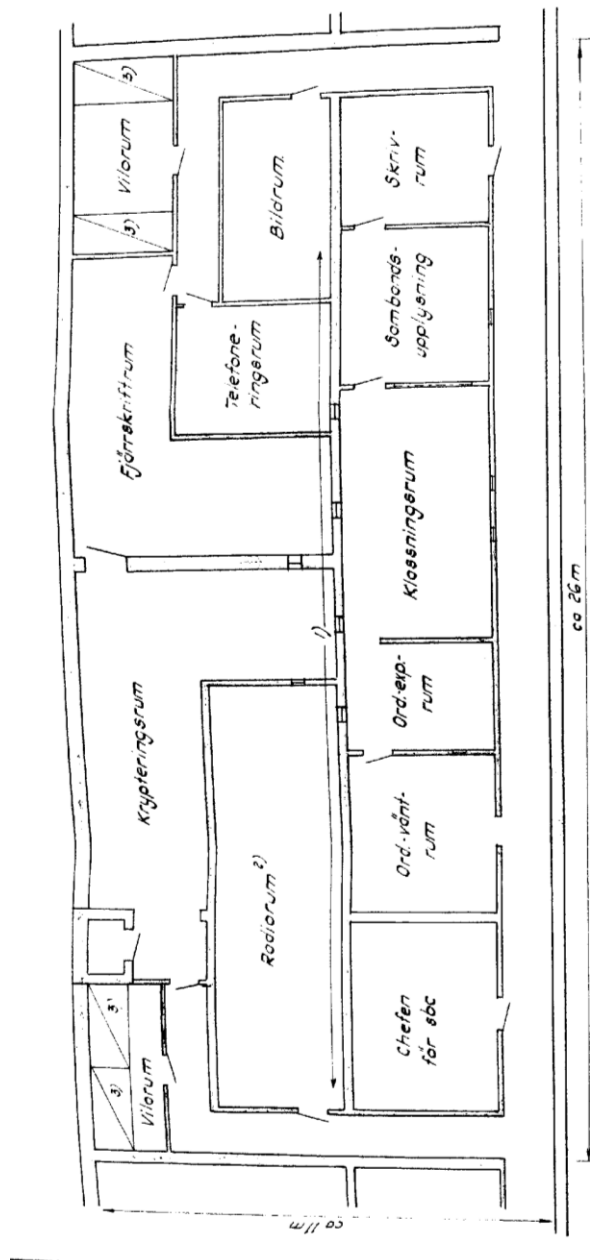
Regnr hundratalsiffra

identifierade den militära nivån, 400-serien var MILO.

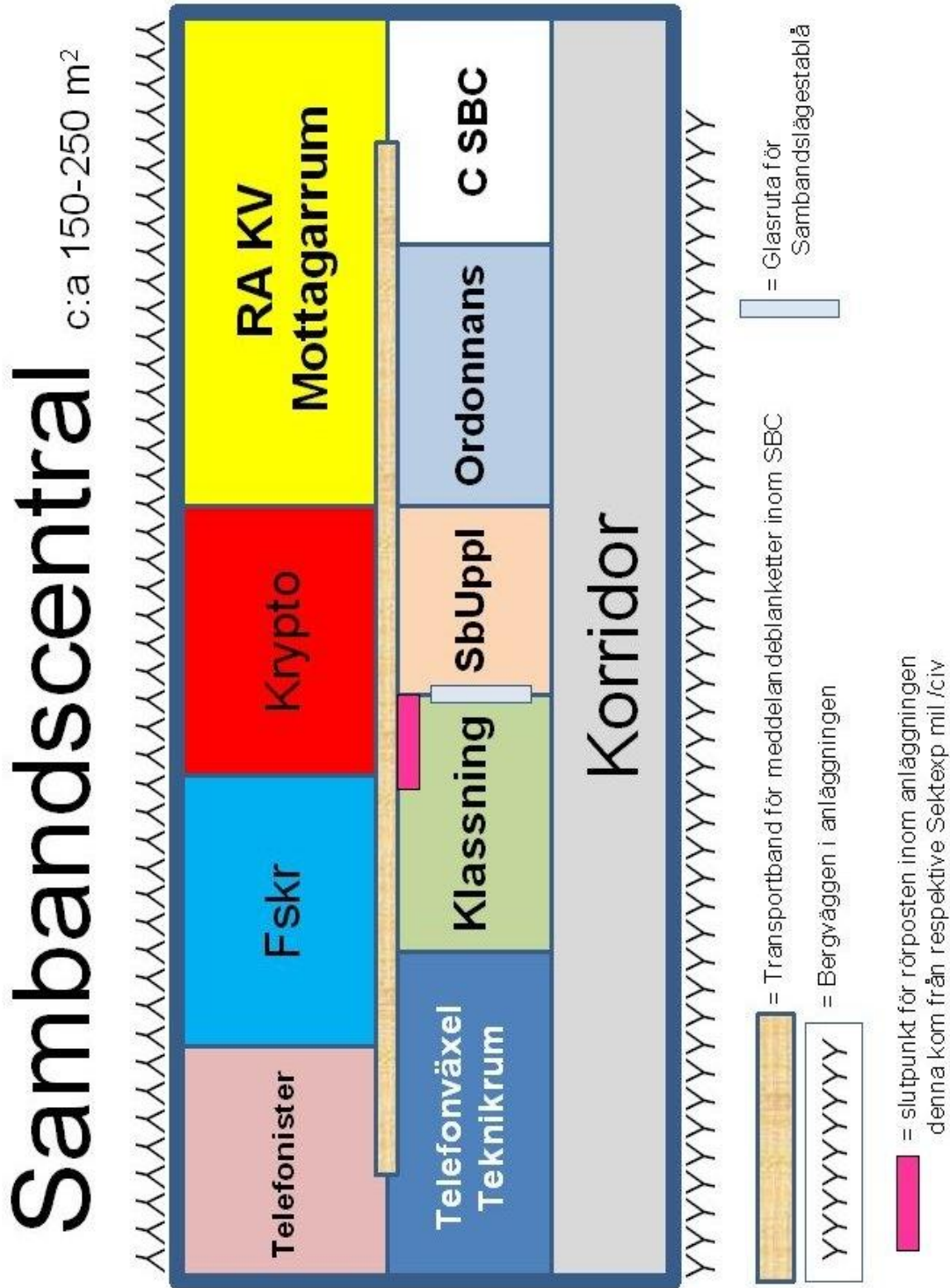
RAK MILO X-ÖVN/UTB NR 2 Gäller: . . .

IDENTITET	REG	D	N	D	N	D	N	D	N	D	N	D	N	D	N	D	N
420	MIF	KZK	MCL	JCD	MXW	JPZ	JDJ	JDD	JFB	MCS	KGS	KBH	MOJ	JAW	MOZ	MBM	
421	MLJ	MCJ	JAE	JEU	JLL	MNL	JRJ	MCU	JNC	MZW	JCO	MII	XJD	MFK	MLJ	KIC	
422	JYP	JOG	MOO	JOJ	JDU	KYY	KPT	KYO	JET	KFO	MFT	JVJ	JZI	JBL	MLB	JPI	
423	JCT	MAE	HXW	JEQ	MRV	KEI	KHU	JYB	JDD	JIM	JBL	JOB	KIN	JJY	JFW	KLI	
424	KZW	KLH	MFN	MXJ	KAP	MZP	MLX	KEG	MZD	MHC	KCI	MBM	JIC	KXP	MOX	JTB	
425	MCY	JCD	MNW	KFM	JEV	KOU	MNQ	KXP	KLV	MBZ	JOS	JND	KHC	KII	JRY	KNK	
426	MPN	KXH	KYS	JPE	JRV	MII	MAG	KGP	KBE	KDE	JXZ	NRN	MOO	JXF	KAU	KGY	
427	MEH	MPR	KRV	MXH	KFS	KOF	JOO	KOF	MLL	JGX	JCY	MNO	JOY	JAP	JOX	JND	
428	JNF	JBF	JLZ	KQU	MPW	MHH	JEP	JPE	MZE	JAG	KNC	KCT	KQE	JRS	KXO	JYW	
429	JEC	MDZ	MXV	KOI	KNW	JBC	MNE	KNO	JHE	MZO	MDE	MLB	MEY	KOI	JLN	MGO	
430	JHR	JIK	JOC	KHF	JXG	MFE	JRB	JAO	KXF	KOB	JEK	JFV	JAG	KBZ	JOL	KOH	
431	KYB	KNJ	MLT	KFB	JPF	KXO	KHE	MLJ	JLS	JGG	KRF	KFW	JYP	JOV	MXG	KLH	
432	KHF	MEX	MAZ	KRS	MYI	KOT	MLE	KPT	KOK	KAW	JGL	MYT	JBV	KPB	MHD	KYB	
	KYY							JPZ	KMIW	MLC	JZC		KCV	MHT	IBI	JLE	

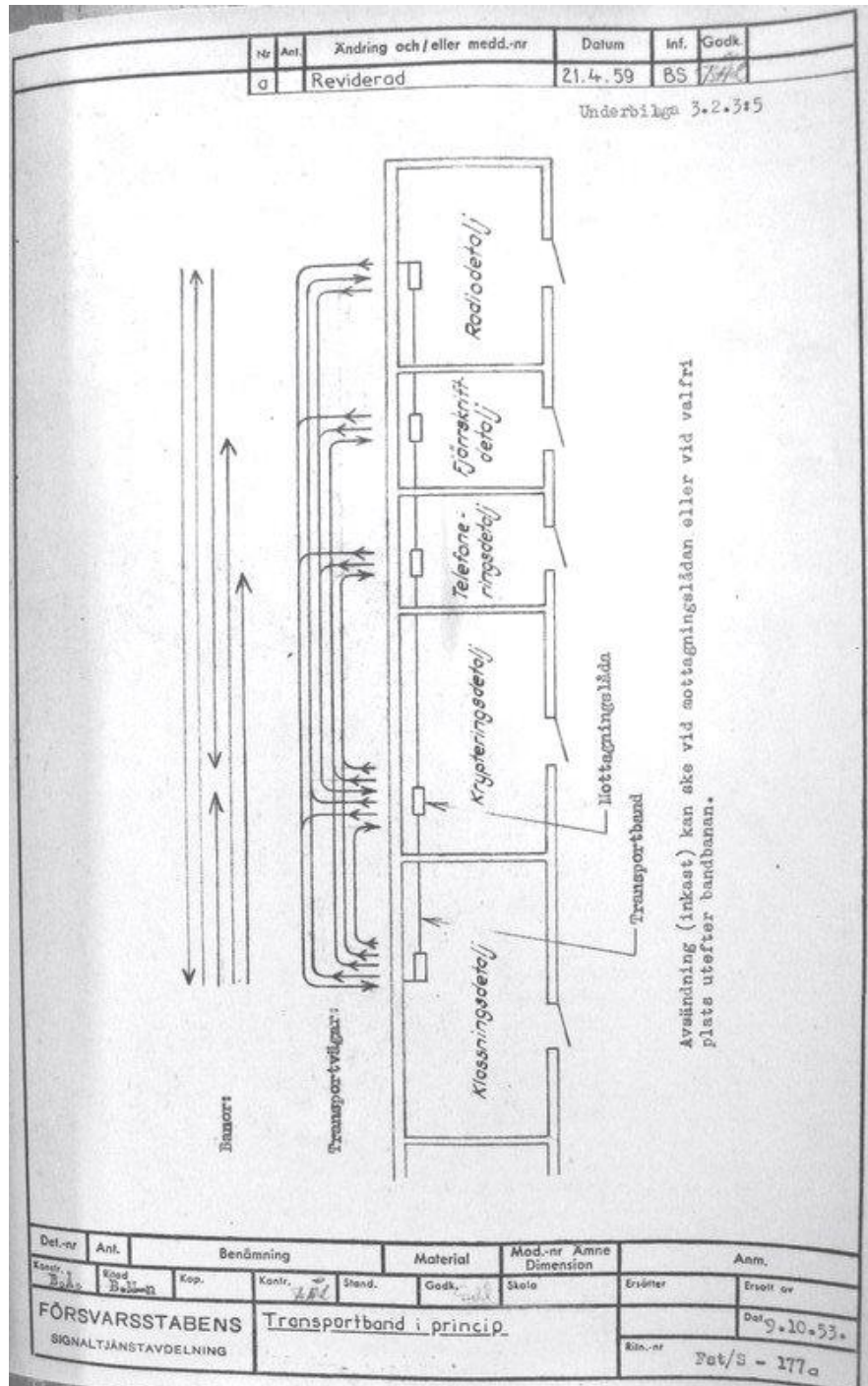
Ubil 1.10 Förslag till utformning av SBC i fast anläggning
(Sbc-utredningen)

Utformning av SBC (fritt efter en av författaren väl känd anläggning)

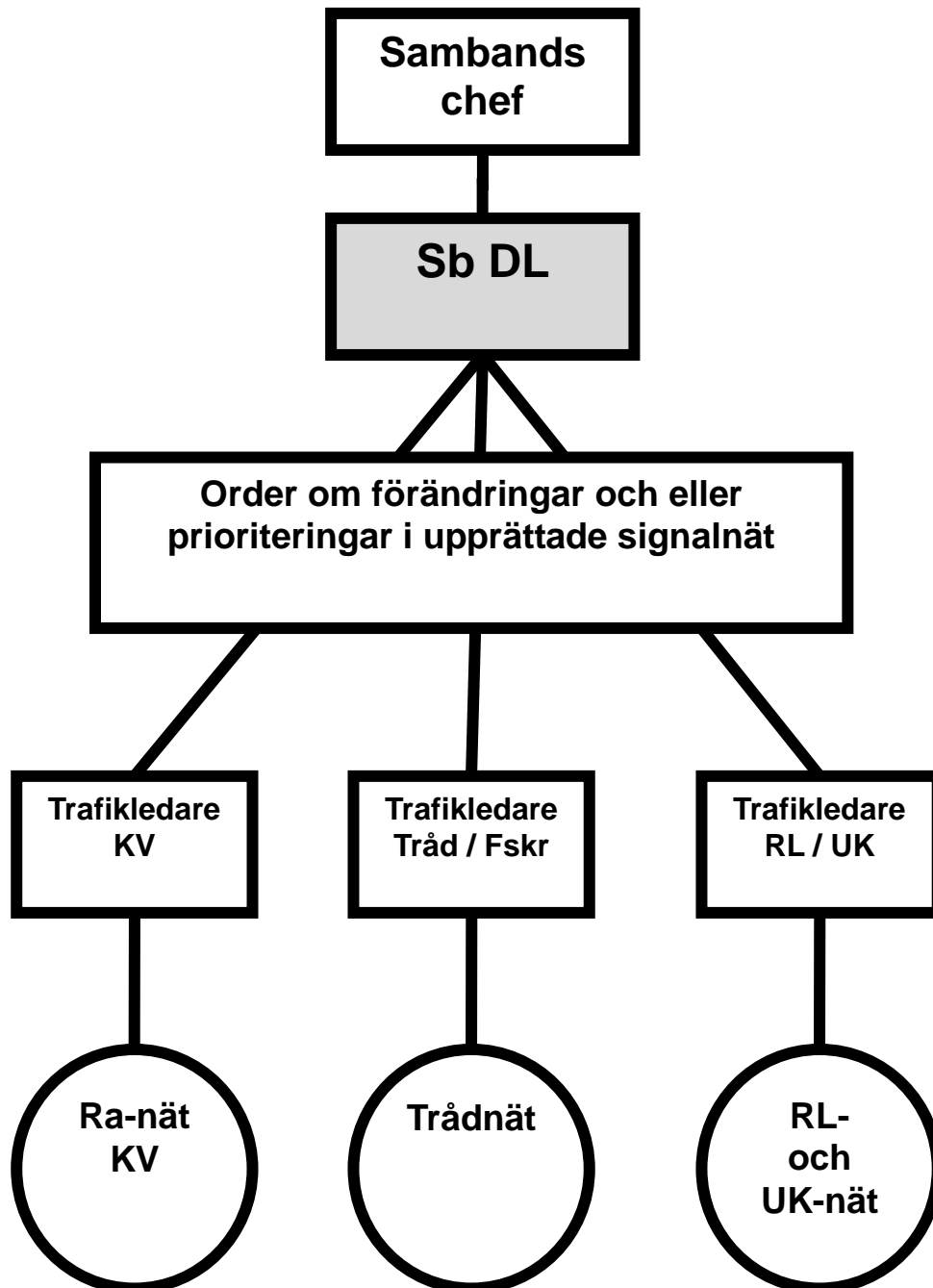
Bandtransportanläggning i Gpl för befordran av meddelanden mellan de olika enheterna inom sambandscentralen, bandet är helt mekaniskt.

Ubil 1.11 Sambandsdriftledning

Sambandsdriftledning utövas för att leda och samordna de olika sambandsmedlen optimalt. Sambandsledning omfattar även drift och underhåll med reparationer.

Bilden (ngt reducerad) är tagen ur ”Signaltruppernas historia” sid 181.

Ubil 1.12 Sambandslägestabla / Exempel

Sambands lägestablån förs av Sbuupplysarna och nyttjas främst av klassarna för att kunna klassa meddelanden på lämpliga sambandsmedel.

EXEMPEL PÅ STOMME TILL SAMBANDSLÄGESTABLÅ

Rad	Till: } Stab, förband		Förkortning	Telefoni-			Fjärrskrift		Radiotgf — tfn		SAMBANDSLÄGESTABLÅ	
	Från: } myndighet	förmedlad		di- rekt	länk	tråd	länk radio	kort- våg	ultra- kortvåg	Ordon- nans	/ — /	
01				T	RL	Fskr, T	Fskr, RL	KV	UK			
02				03	04	05	Ra	08	09			
03	01		02									11
04												
05												
06												
07												
08												
09												
10												
11												
12												

Beteckningar:

grön ○ = förbindelse finns

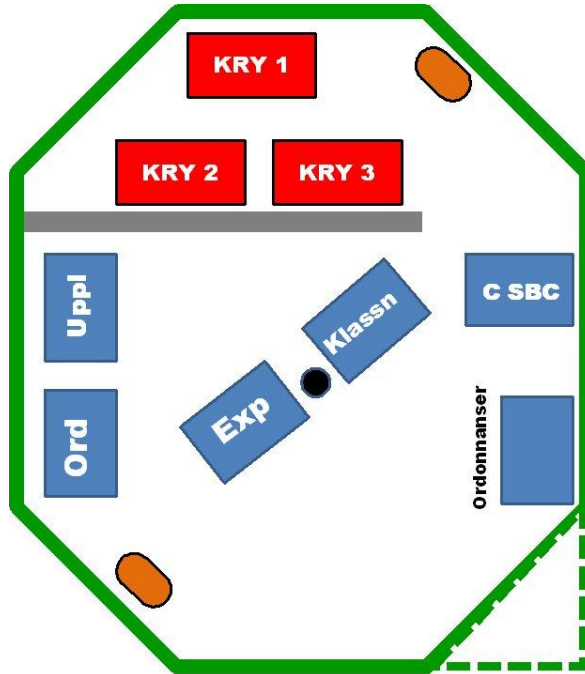
gul □ = osäker förbindelse

rött × = avbrott på förbindelse

siffror = antal kanaler

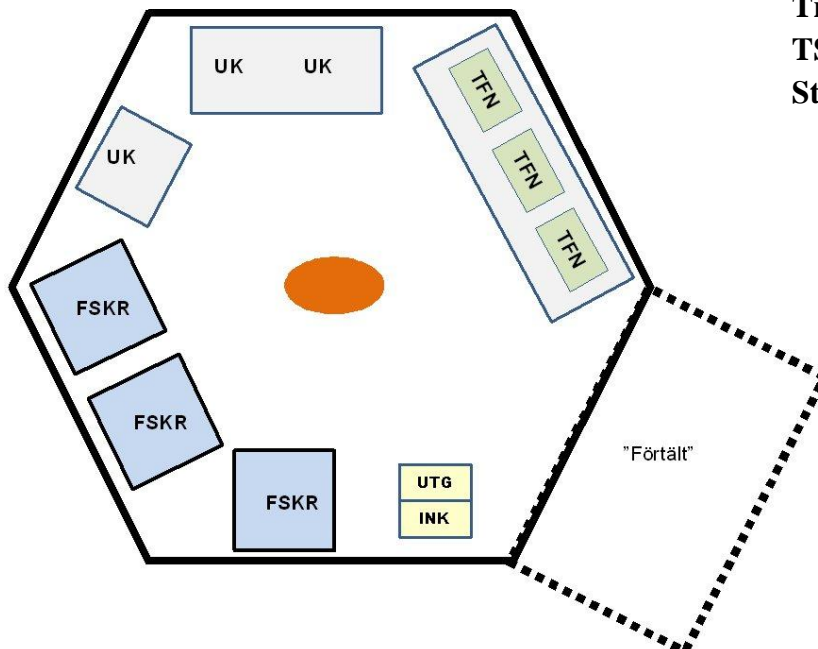
Ubil 1.13 Gruppering av SBC i tält

Sambandscentral i tält vid Fördelningsstab 63

SBC-tältet
Stabstält 32

I övrigt "Signaltruppernas historia" sid 270 (ISBN 978-91-633-9245-0)

Trådstationstältet
TS-tältet
Stabstält 22

Ubil 1.14 Informationssäkerhetsklassning och Signalskydd

Detta är det äldre systemet

Signalskyddsgrader		Anm.
SG 1	Lång tid (år)	
SG 2	Mer än 6 timmar	
SG 3	Upp till 6 timmar	
SG 4	Klartext	

Sedermera infördes (främst maa utlandsverksamhet) dessa beteckningar

Sedermera		
SG TS	Top Secret	Över 2 år
SG S	Secret	6 tim - 2 år
SG C	Confidential	
SG R	Restricted	till 6 tim
SG U	Unclassified	Inget skydd

Så småningom tillkom även Informationssäkerhetsklass

(Se Bilaga 1, Ubil 1.27; FFS 2003:7 om säkerhetsskydd)

	Anm.
Hemlig /TopSecret	KH
Hemlig/Secret	H
HemligConfidential	
Hemlig/Restricted	

Informationssäkerhetsklass anger sekretessen i själva meddelandetexten

Signalskyddsgraden anger styrkan i det skyddsmedel som nyttjas

Signalskyddsgrad	<i>Betydelse</i>
SG TS	Godkänt för informationssäkerhetsklass HEMLIG/TOPSECRET . Om informationen röjs förorsakas totalförsvaret eller förhållandet till annat land eller mellanfolklig organisation synnerligt men.
SG S	Godkänt för informationssäkerhetsklass HEMLIG/SECRET . Om informationen röjs förorsakas totalförsvaret eller förhållandet till annat land eller mellanfolklig organisation betydande, men inte synnerligt men.
SG C	Godkänt för informationssäkerhetsklass HEMLIG/CONFIDENTIAL . Om informationen röjs förorsakas totalförsvaret eller förhållandet till annat land eller mellanfolklig organisation inte obetydligt, men inte betydande eller synnerligt men.
SG R	Godkänt för informationssäkerhetsklass HEMLIG / RESTRICTED . Om informationen röjs förorsakas totalförsvaret eller förhållandet till annat land eller mellanfolklig organisation endast ringa men.
TRAFIKSKYDD	Får ej användas för sekretessbelagd uppgift som rör rikets säkerhet.

Ubil 1.15 Stationshandlingar vid SBC

(SbI A 1962 samt SBR F Exp 1986)

Dessa två exempel förtecknar behovet av handlingar i sambandscentralen

5: 82—83

Handling	Csbc Sbuupplysudet	Klassningsdet	Krypteringsdet	Signalexpdet	Ordexpdet	Telefonvxdet	Telefontstpl, tråd	Rasignaltstpl	Fjärrskriftstpl	Uppgörs och/ eller fördelas av
Ordomnanskuvert					1					Ordexpdet
Ordomnansstabla	1	1			1			1	1	I d
Radionätskiss				1						Sbuupplysudet
Sambandslägestabla	1									Tfnvxdet
Samtalsbeställningslista						1				
Tabla avseende överföringstider ⁴		1								Sbuupplysudet
Tfnadressförteckning ²	1	1		1		1	1			Sbuupplysudet
Tfnkatalog för staben	1	1		1		1	1			Sbuupplysudet
Tfnkarta	1					1	1			I d
Tfnkatalog, riks	1					1	1			I d
Trådnätskiss	1					1	1			I d eller sbuupplysudet
Trådtrafikskiss	1	1				1	1			I d
Täcktabell										C sbc
Vaktlista	1									

Vid sektionsexpeditionen skall handlingar finnas enligt kolumnen för Signal-expeditionsdet. (Förteckning över utgående signalmeddelanden ersätts dock av »Förteckning över inkommande meddelanden».)

¹ Utdrag ur anropssignaltabell.

² Kan ersättas av kortregister eller blankett upptagande geografisk adress, telefonadress m m enligt bilaga 5.5.

³ Här antecknas den tid vederbörlig radiostation varit i drift, utförda reparationer etc.

⁴ Kryptomeddelanden med signalmedel och klartextmeddelanden med ordonnans.

82. Anropssignaltabeller. — Dessa upptar anropssignaler, som skall användas inom egna nät.

83. Förteckning över utgående signalmeddelanden. — Blankettens utseende framgår av bilaga 5:4, underbilaga 1:1.

30

SbI A 1962

5: 81

STATIONSHANDLINGAR

81. Allmänt. — I sambandscentral skall i regel stationshandlingar enligt nedanstående tabell föras eller hållas tillgängliga. Vederbörliga sambandscentralchef kan anbefalla de inskränkningar som är lämpliga.

Handling	Csbc Sbuupplysudet	Klassningsdet	Krypteringsdet	Signalexpdet	Ordexpdet	Telefontstpl, tråd	Rasignaltstpl	Fjärrskriftstpl	Uppgörs och/ eller fördelas av
Anropssignaltabell, fjärrskrift	1	1	1					1	I d
Anropssignal- och kanalabell, radio	1	1	1				1		I d
Anropssignaltabell, telefoni	1	1	1		1	1 ¹			I d
Etikett »Företrädesrätt» (PCF nr 664)	1	1	1		1	1	1	1	
Fältkarta	1	1	1		1	1	1	1	
Fältpostnummer-förteckning	1								Sbuupplysudet
Förteckning över utgående signalmeddelanden				1					
Förteckning över utgående ordonnansmeddelanden					1				
Geografisk adresslista ²	1	1			1				Sbuupplysudet
Dagbok (anteckningsbok), minneslista							1 ³		
Kryptosambandsstabla	1								
Kryptosambandskiss				1					C tfnvxdet
Ledningsregister					1				
Linjeundersökningslista					1				C tfnvxdet
Lösenlista och lösennycklar	1	1	1	1	1	1	1	1	I d

29

Bilaga 4:3 Stationshandlingar vid sambandscentral (exempel)

Handling (ev endast utdrag)	Stabsexp	Klassndet	Signdet			Krydet	Shuppl	Tnvx
			Tm	Ra	Fskt			
Lösenlista och lösen- nycklar	1	1	1	1	1	1	1	1
M-blanketter	1	1	1	1	1	1	1	1
Ordonnanskuvert	1	1	1	1	1	1	1	1
Ordonnanstablå	1	1	1	1	1	1	1	1
Personalförteckning	1	1	1	1	1	1	1	1
Radionätskiss	1	1	1	1	1	1	1	1
Radiolänknätskiss	1	1	1	1	1	1	1	1
Reparationsorder	1	1	1	1	1	1	1	1
Sambandsöversikt	1	1	1	1	1	1	1	1
Systembestämmelser (Signalskydd)	1	1	1	1	1	1	1	1
Tablå över överförings- tider	1	1	1	1	1	1	1	1
TST serien	1	1	1	1	1	1	1	1
Trafiktabell	1	1	1	1	1	1	1	1
Telefonkatalog, Tvt	1	1	1	1	1	1	1	1
Telefonadresslista, intern	1	1	1	1	1	1	1	1
Telefonadresslista, extern	1	1	1	1	1	1	1	1

SbR F Exp 1986

Stationshandlingar vid sambandscentral (exempel) Bilaga 4:4

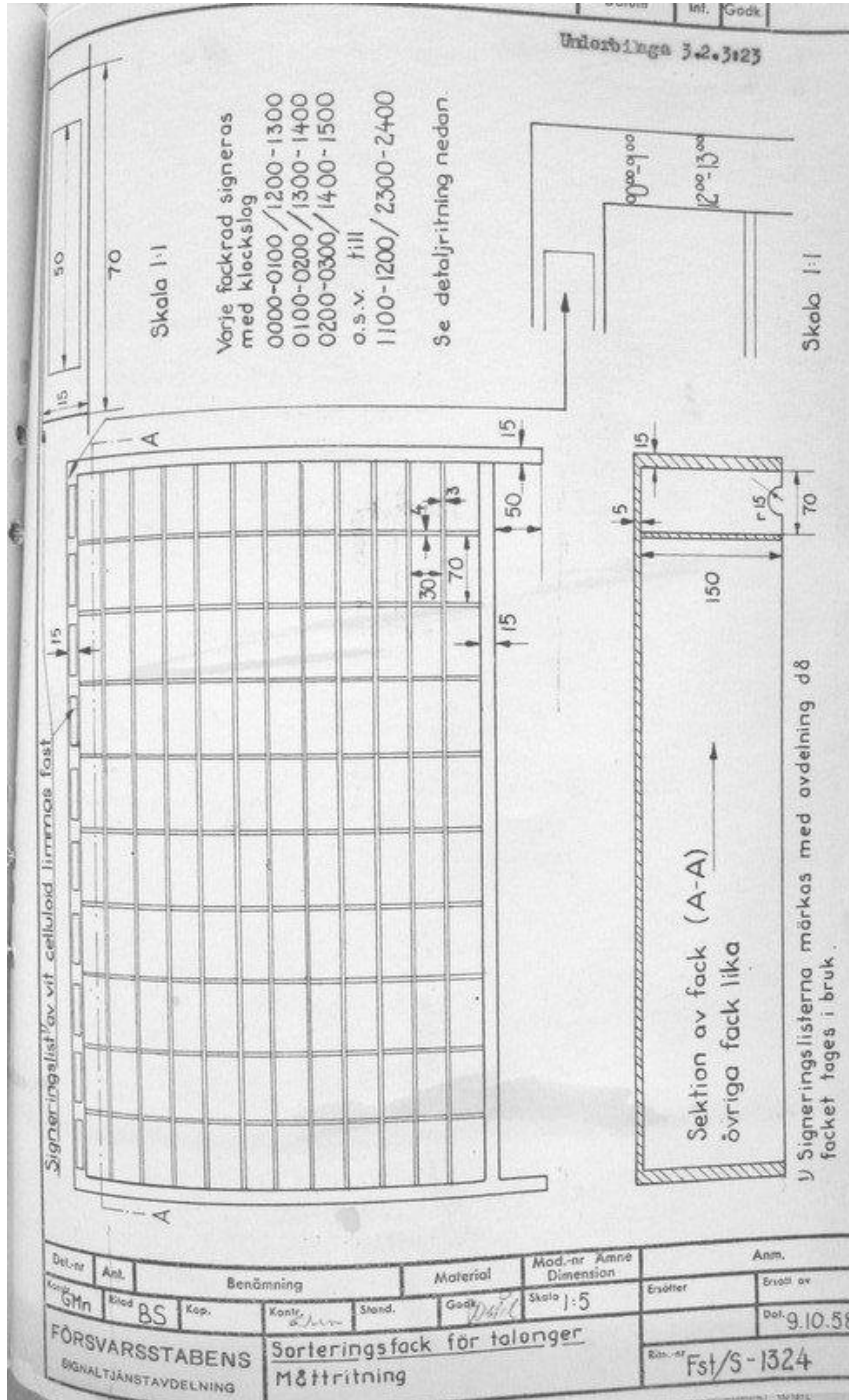
Handling (ev endast utdrag)	Stabsexp	Klassndet	Signdet			Krydet	Shuppl	Tnvx
			Tm	Ra	Fskt			
Tele(Fält-)karta	1	1	1	1	1	1	1	
Trafiklista	1	1	(1)	(1)	(1)	(1)	1	
Trådnätskiss	1	1	1	1	1	1	1	
Trådtrafikskiss	1	1	1	1	1	1	1	
Täcktabell	1	1	1	1	1	1	1	
Uppföljningslista	1	1	1	1	1	1	1	
Vaktlista ¹	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F Grunder	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F Stabsmedlem	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F Exp	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F Tfn	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F Fskr	1	1	1	1	1	1	1	
SbR F MILTEX	1	1	(1)	1	1	1	1	
SbR F MILFAX	1	1	1	1	1	1	1	

¹C sbc

Ubil 1.17 Talongarkiv, den s.k. "Tusenfackslådan"

(SBC-utredningen)

Detta sorteringsfack nyttjas i Sbc för att sortera medd talonger från meddelanden som passerar Sbc.

Ubil 1.18 Trafikbeteckningar

Innebär att medd skall vidarebefordras, kollationeras eller generera mottagningsbevis.

VIA (Viasignalering)

Denna trafikbeteckning betyder att ett meddelande skall sändas till en mottagare med hjälp av en tredje part. Detta beroende på att avsändaren inte har egen kontakt med mottagaren. Avsändaren nyttjar istället ”tredje part” som kan nå avsedd mottagare för överföringen.

Tidigare (SbIA 1962) nyttjades

- VBV med valfritt sbmedel
- VBA på annat sätt än med radio
- VBT med tråd eller radiolänk
- VBR med radio

I SbRf Exp 1986 saknas dessa benämningar.

COL (Kollationering)

Denna trafikbeteckning innebär att mottagaren skall till avsändaren repetera hela meddelandet efter det att avsändaren signalerat detsamma.

MBS (Mottagningsbevis)

Denna trafikbeteckning betyder att mottagande stabsexp/motsv skall skapa och sända ett meddelande tillbaka till avsändaren av det ursprungliga meddelandet. Detta nya meddelande vidimerar att det ursprungliga meddelandet tagits emot.

EX:

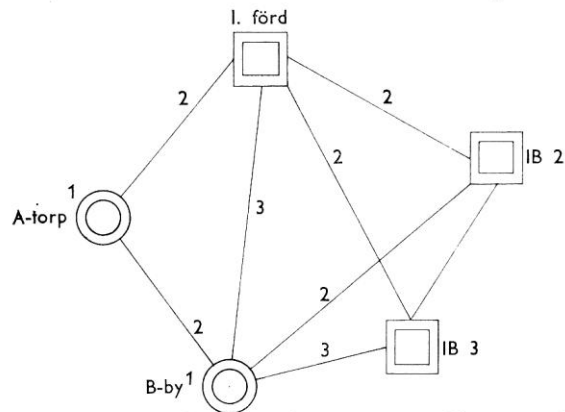
”Tidsnummer 122315 mottaget 122345”

Ubil 1.20 Trådkisser (SbI A 1962)

(Observera att linjebeteckningen "S" sedermera ersattes med "FL"
även saknas linjebeteckningen "O" för optisk fiber, den kom senare)

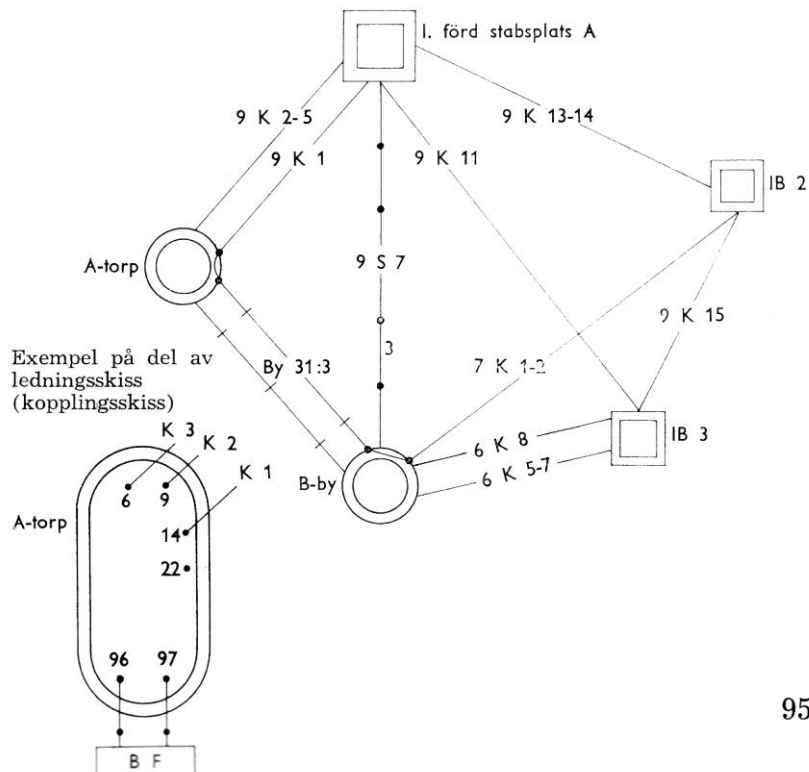
Bilaga 5:11

EXEMPEL PÅ TRÅDTRAFIKSKISS (DEL)

¹ På trådtrafikskiss bör endast manuella växelstationer samt riktnummerstationer inritas.

EXEMPEL PÅ TRÅDNÄTSKISS (DEL) Bilaga 5:12

Denna typ av Trådnätsskiss förekom under 1980-talet.

Nyare Trådnätsskiss Modell CHB

	Radnr	DUC	AT-stn A	AT-stn B	RLC 1	AT-stn C	RLC 2	Fälväxel E	Fördstab
IB 44	1	●	—————	62 K 7	—————	●	3 K 11	●	
PB 3	2	●	52 RL 4	●	3 RL 7	●	3 RL 8	●	
NB 5	3	●	51 K 3	●	●	3 K 15	●	●	
AR 1	4	●	●	●	3 RL 4	●	3 RL 5	●	

Fylld cirkel betyder att här är förbindelsen inkopplad eller skarvad.
 "Koderna" på resp delsträcka anger linjens beteckning och tekniska lösning (se nedan)
 Radnummer nyttjas för att okrypterat över sambandsmedel kunna tala om enskild förbindelse

Beteckningar på fältlinjer

Med Fältlinjer förstås i detta sammanhang upprättade förbindelser på:

- Tråd
- Radiolänk
- Televerkets nät
- FTN
- Övrigt

Beteckningen består av tre grupper tecken, t.ex. kan den heta: **24 FL 7**

1. **Siffran 24** är fastställd av högre chef och unik för mitt förband, varvid mitt förband kan vara:
 - a. Egen Fördelning med Fördelningsstabsbataljon
 - b. Egen Brigad med Brigadstabskompani
 - c. Egen Bataljon med Bataljonsstabskompani
2. MB fastställer Beteckningar på fältlinjer för sina DUC
3. Fördelningsstab fastställer, med utgångspunkt i MB bestämmelser beteckningar för sina DUC
4. Brigadstab gör sammaledes
5. **Bigrammet FL**
 - a. Eller K
 - b. Eller RL
 - c. Eller O

Klarar ut vilken teknisk lösning som förbindelsen har:

- FL innebär fyrledad s.k. tung kabel (fysisk koppar)
- K innebär tvåledad s.k. lätt kabel DL eller HDL (koppar och stål)
- RL innebär lösning med fältradiolänk (lätt eller tung)
- O innebär lösning med Optofiber

6. **Sista siffran** utgör ett löpnummer internt för det förband som utfört utbyggnaden av respektive förbindelse.

Förbindelser i TVT nät , FTN, eller andra nät bibehåller i dessa ”skissammanhang” sina ursprungliga/originalbeteckningar.

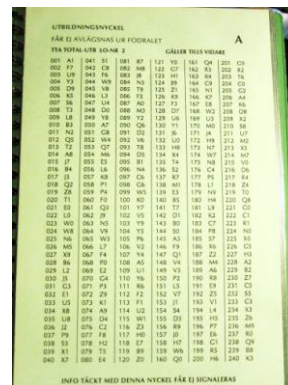
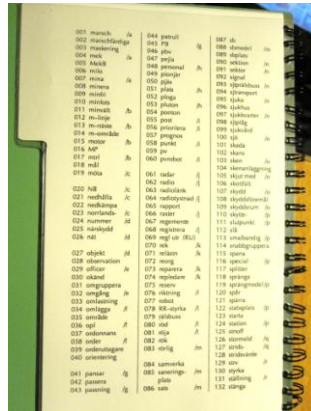
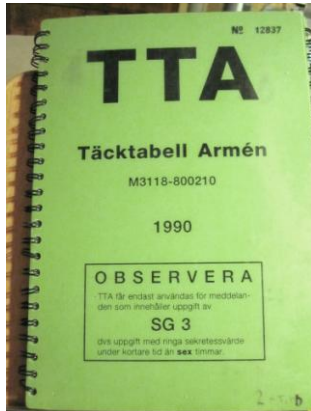
Nedanstående tabell är ett bearbetat utdrag ur en äldre tjänstegrensplan för Sambandstjänsten vid dåvarande Gj 66

Tillhörighetsbeteckningar på fältlinjer

661. fogrp	661
662. gregstaben	662
663. gregstaben	663
664. gregstaben	664 och 665
Foartch	6660 -6669
66. fostabsbat	667
1. lvbat	6681-6684
2. jkomp	6685
3. jkomp	6686
40. fördingkomp	6688
41. fördingkomp	6689
5. MP-komp	6690
Reserv	6693-6699

Ubil 1.21 Täcktabell Armén (TTA)

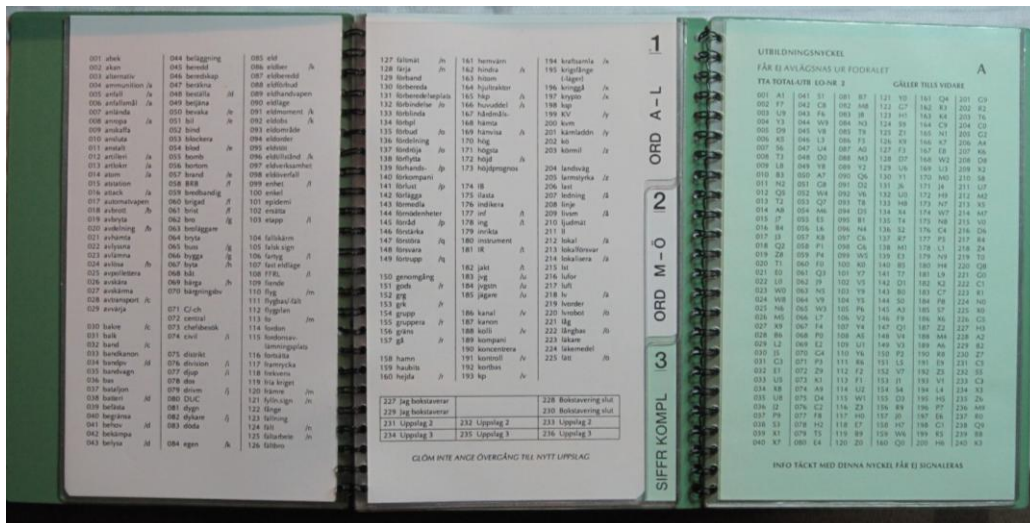
TTA ersatte TAB under 1990-talet. TTA används vid alla förbandsnivåer, men har begränsad täcktid. TTA är SG 3.

Pärmens framsida

Avsändningsdel

Nyckelblad A

Här är TTA uppslagen för arbete

X

Ordell

X

Nyckelblad

X

Ubil 1.22 Vissa förkortningar

Annex	Sändarplats / Utpunkt skild från stabsplats
Artförband	Artilleriförband
ATLE	Arméns Taktiska Ledningssystem
B-del	Stabsdel B = Reservstab
Batstabskomp	Bataljonsstabskompani = Bataljonschefs ledningsorgan för ledning av egen bataljon
BRB	Byggnads & Reparations Beredskapen
C-del	Ledningsplats C ordnad på tillfällig valfri geografisk plats
C SBC	Chef för Sambandscentral
CB	Civilbefälhavare
Civo	Civilområde
DATAL	Datoriserad Taktisk Ledning (Försöksverksamhet)
DATEX	Datoriserad Textöverföring (före MILTEX)
DUC	Direkt Underställd Chef
EB	Elbefälhavare
Extra Stabsplats	Stabsplats C = Tillfällig ledningsplats för MB
FFS	Fjärrförmedlingsstation i TVT nät
FHC	Förhandscentral
FM	Försvarsmakten
FMIP	Försvarsmaktens IP-nät (Information Protocol)
Fo	Försvarsområde
Fogrp	Försvarsområdesgrupp = underavdelning till Fo
Fskr	Fjärrskrift = maskinell textöverföring
Fst/m53	Manuellt betjänad snöväxel med hundtratal abonnenter
FTN	Försvarets Telenät
FV	Flygvapnet
Gpl	Gemensam Stabsplats (för militär & civil ledning)
Gplkomplex	Funktionen av verksamheten i GplO
GplO	Geografiskt område inom vilket ledningsplatser för gemensam ledning av militärområde och civilområde finns grupperade
H24/7	24 timmar om dygnet & 7 dagar i veckan
HC	Huvudcentral i Krigsfjärrskriftnätet
HS	Huvudstation i Luftoperativa radionätet
HV	Hemvärn
Ingförband	Ingenjörförband
ISUS / IS UndSäk	Datoriserat informationssystem Underrättelse- och Säkerhetsjänst
JB	Järnvägsbefälhavare
Jbat	Jägarbataljon

KB	Kunglig Befallningshavare = Landshövding
Kfskrnät	Krigsfjärrskriftsnät
KS	Knutstation i TVT nät
LEO	Datoriserat Ledningsstöd för Högre Ledning
Lfc	Luffförsvarscentral
LF-förband	Lokalförsvarsförband
Lgc	Luffförsvarsgruppcentral = undernivå till Lfc
LOPRA	Luftoperativa Radionätet KV
Lsty	Länsstyrelse
LUFOR	Luförsvars Orientering
Lvförband	Luftvärnsförband
MB	Militärbefälhavare
MFC	Meddelande Förmedlings Central
MFST	Militärområdes Förstärknings Stab
MILFAX	Militär Krypterad Faksimil (bild)-överföring
Milo	Militärområde
Milosbbat	Militärområdessambandsbataljon
Milostabsbat	Militärområdesstabsbataljon
MILTEX	Militär Krypterad Textöverföring
MILVOX	Militär Krypterad röstöverföring
MOBITEX	Mobil Textöverföring
MP-komp	Militärpolis kompani
NBC	Nuclear Biological Chemical jfr ABC
NFS	Närförmedlingsstation i TVT nät
Njbat	Norrlandsjägarbataljon
Operativ	Ledning av den sammanlagda verksamheten inom Flygvapnet, Marinen & Armén inom ett regionalt avgänsat område = Militärområde till skillnad från benämning av operativ verksamhet inom "civil" verksamhet som innebär stridsledning
Oprum	Lokal/rum för operativ ledning
Ord	Ordonnanser
PB	Postbefälhavare
RaKV	Radio kortvåg
RaUK	Radio ultrakortvåg
Restgf	Rerservtelegrafnät (TVT Kvnät fskr)
RL	Radiolänk
RNS	Riktnummerstation i TVT nät
SBC	Sambandscentral
Sbuppl	Sambandsupplysningsdetalj
Sjv	Sjukvård
Stabspl	Stabsplats
SWERAP IS	Informationssystem för SWEdish RAPid Forces

T	Tråd
TB	Telebefälhavare
TELEX	Civil fjärrskrift
Tfn	Telefon
Tfnvx	Telefonväxel
TpL	Transportledning
TVT	Televerket sedermera TELIA AB
UC	Undercentral i Krigsfjärrskriftnätet
UH	Underhåll / Logistik
Upl	Uppehållsplats = Tillfällig ledningsplats
US	Understation i LOPRA
VPV	Värnpliktsverket
VTC	Video Tele Conferance / Videokonferans
Vxstabspl	Växelstabsplats = Stabsplats från vilken samma uppgift som på ordinarie plats skall kunna lösas
ÄS	Ändstation i TVT nät
ÖB	Överbefälhavare

Brevduvor.

1. Brevduvors användning.

Brevduvor användas för att överbringa meddelanden till stab, där fast eller rörligt duvslag finnes. Duvornas stora flyghastighet, vid normala förhållanden omkring 60 km/tim, och ringa sårbarhet göra dem särskilt användbara för rapportering från avlägsna spaningsorgan samt när svårighet föreligger att använda andra sambandsmedel. Osäkerhet, om meddelandet kommer adressaten tillhanda, förefinnes dock alltid. Duvorna flyga i regel endast vid dager; nederbörd och dimma minska i hög grad deras flygförmåga. Duvor från rörliga slag måste i regel användas senast 1½ dygn efter det de utlämnats från duvslaget. Förflyttning av ett sådant duvslag fordrar ny inflygning av duvorna, vilken kräver omkring en vecka.

Duvor från fasta slag kunna hållas i beredskap borta från slagen omkring en vecka, men fordra under denna tid omvårdnad, såsom mat och vatten samt tillfälle till någon rörelse i rymligare emballage.

2. Brevduvpersonal och brevduvslag.

Brevduvslagen äro dels fasta och dels rörliga. De fasta slagen äro dels avelsslag med uppgift att underhålla duvbeståndet, dels redan i fredstid upprättade rapportslag på platser, där brevduvförbindelser kunna komma att erfordras vid mobilisering.

Vid de fasta slagen bedrivs träning av duvorna för flygning på längre distanser.

Vid trupperna kunna rörliga slag användas, vilka medge förflyttning efter läget. På varje ny plats kräves omkring en veckas inövning och träning, innan duvorna åter kunna utlämnas till rapporttjänst. Förfaringsättet är ganska osäkert, enär duvorna gärna flyga tillbaka till förutvarande uppställningsplats. Personal, som tjänstgör vid slagen och omhänderhar träningen — *breveduvsstö-*

stare — bör vara särskilt utbildad för att resultatet av duvornas utbildning skall bli det bästa. Personal, som har hand om duvorna, sedan de utlämnats från slagen — *breveduvsförare* — behöver i regel icke ha annan undervisning än den, som lämnas i Instruktion för brevduvsförare (4 nedan), vilken bör medfölja varje sändning brevduvor.

3. Rapportmaterielen och dess användning.

Rapportblanketterna äro sammanhäftade i block med ett fastsittande ljockare och två perforerade tunnare blad jämte kopiepapper i storlek 10,5 × 10,5 cm.

Rapporthylsorna äro av aluminium och bestå av en inre hylsa avsedd för meddelandet samt en med två skänklar försedd yttre hylsa, vilken fastsättes om duvans ena ben. I brist på rapporthylsa kan meddelandet fastgöras kring duvans ena ben med gumminoddar eller snören, vilka icke få knytas så hårt, att duvan skadas eller orosas.

Meddelandet bör utskrivas med vass penna för att bli tydligt. Papperet bör nämligen tillskrunklat i rapporthylsan. Kopiepapperet skall väl täcka underliggande blad.

Åtgångsord och *avgångstid* böra alltid anges, även om intet övrigt finnes att rapportera.

Rapportblanketten vikes i åtta delar, varefter den rullas hårt. Rullen blir då omkr 0,5 cm längre än innerhylsan och går lätt att ta ut. Den instoppas i inre hylsan, vilken sedan inskjutes i den yttre. Rapporthylsan göres därefter fast på utsidan av duvans ena ben med innerhylsans botten, vilken är rödfärgad, uppåt. Hylsan skall sitta väl fast men icke så hårt, att duvan skadas. Den skall sitta så högt upp på benet, att den icke kommer i beröring med duvans tår och därigenom hindrar duvan att sätta sig.

4. Instruktion för brevduvsförare.

1. Kom ihåg, att brevduvan är ett levande väsen, vars förmåga att fullgöra sin uppgift till mycket stor del beror på hur den blir behandlad.
2. Behåll icke samma duva längre än 36 timmar, om den tillhör ett rörligt slag.
3. Slapp ingen duva utan meddelande. Har Eder chef infet att rapportera, skall Ni anhalten att själv få sända en uppgift om tid och plats för uppsläppningen.

Ubil 1.23 Hantering av Brevduvor

Brevduvor

Bilaga 20 ur Signal I A , 1945 års upplaga

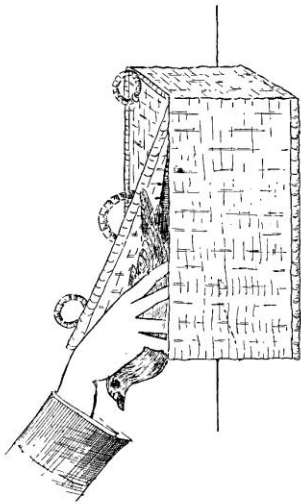

Bild 1.

4. Duvor tillhörande rörliga slag skall Ni icke ge mat men friskt vatten.

Duvor, som Ni har kvar längre än ett dygn, skall Ni ge mat och vatten samt om möjligt även tillfälle till någon rörelse genom att överflytta dem till en trälåda eller större kartong eller eventuellt medfört motionsnät.

5. Brevduvkorgen (-kartongen) skall placeras så, att den är skyddad för stark sol, nederbörd, drag eller stark vind samt för rättor o d.

6. Under förflyttning skall duvan bäras så, att den är skyddad mot stötar och slag.

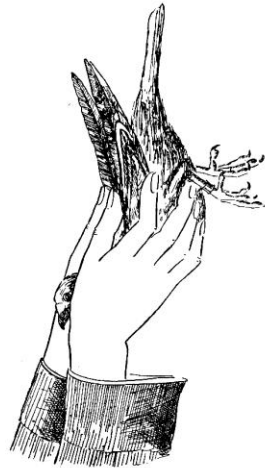

Bild 2.

Bild 3.

7. När duvan skall tas upp, iakttas följande: locket öppnas försiktigt, högra handen nedföres och fattar över duvans skuldror (bild 1); duvan fasthålls;

med hjälp av vänstra handen fattas duvan över båda vingfästena (bild 2); båda benen förbli då fria;

på utsidan av duvans ena ben fastsättes av en medhjälpare raphylsan med den färgade änden uppåt (bild 3);

hylsans skänklar omböjas väl, varjämte tillses, att hylsan sitter stadigt men icke hårt och så högt upp, att den icke vidrör marken eller duvans tår, när duvan sitter på marken;

för uppsläppningen väljes om möjligt en plats, som är fri från ledningstrådar; duvan kastas försiktigt upp i luften.

8. Duvan flyger ogärna eller icke alls i dimma, mörker eller stark nederbörd.

Ubil 1.24 Referenser

- FST/S 1959-09-30; H 53:1:437S (SBC-utredningen)
- AL Avd O, 1959-12-22; H 73:12 (SBC-utredningen)
- Ao Ast/Sign 1961-03-18; H73:12 (PB 63-utredningen)
- SignS, Försöksavd, April 1962 (PB 63-utredningen)
- SbIA Kap 5. Sambandsexpeditionstjänst 1962 (Ao nr 190; 1962-03-27)
- Sambandsreglemente för försvarsmakten; Expeditionstjänst
SbRF Exp 1986; (ÖB 1986-09-09; Sb 820:63287; TFD 86036)
M 7746-700141
- Sambandscentraltjänst vid milo och fostab1988; M7734-672321
- Signaltruppernas historia ; ISBN 978-91-633-9245-0; (2012)
- OPIL 2002-01-08; 12700:6011; FAL-A Utgåva 9
- Miloförsöken
Arméledningen; Chefen för Armén; Avd Ta; Nr 67:30; 11/12 1953
- Signalinstruktion för Armén 1945 års upplaga (Signal I A; Försvarets
Kommandoexp Nr 3531)
- Arkiv F 2002 (M 7743-854902)
- Arkivlagen 2007
- Intervju rörande Sbexptj 2012, med Eva Lindberg / LedR 2012-10-01
- HEX 99 (M 7743-774001 HEX99), nyare HEX finnes.
- FFS 2003-7 Infosäkerhet
- SbRF 2006
- FAL-A Utgåva 9 2002

Ubil 1.25 FAL-A Utgåva 9

Nedan visas förstasidan av rubricerad handling, handlingen i sin helhet redovisas ej här.

ORDER

Datum
2002-01-08

ATK beteckning
12 700:60011

Sida 1 (1)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

SC, Ledsystemchef, Sbadj

Vårt tjänsteställe, handläggare

G 5, Anders Ahlin, 0171- 15 78 13/ 0740- 42 20
11

Ert datum

Vårt föregående datum

Er beteckning

Vår föregående beteckning

FAL- A utgåva 9

(en bilaga)

1. Bakgrund

S 1 har på uppdrag av ATK utarbetat en anpassad FAL- A inför övningarna utbildningsåret 2001-2002.

En större översyn är f.n. planerad att genomföras så att utgåva 10 kan utges under hösten 2002. Inriktningen är att utgåva 10 skall kunna ges en längre giltighetstid.

2. Order

FAL- A utgåva 9 fastställs för tillämpning under utbildningsåret 2001-2002, minst intill utgåva 10 utgivande.

S 1 utarbetar plan för revidering, remissförande samt sammanställer underlag för utgåva 10 att utges under hösten 2002 för tillämpning from utbildningsåret 2002-2003 och t.s.v.

Övriga förband/ skolor/ centra, beredda understödja S 1 med underlag främst avseende egen funktion/ typförband vid framtagande av utgåva 10.

ULF SIVERSTEDT

Ulf Siverstedt

Divisionsstabchef

Ubil 1.26 SbRf Telefoni

Sambandsreglemente för Försvarsmakten, Telefoni

Nedan visas förstasidan av rubricerad handling, handlingen i sin helhet redovisas ej här.

FÖRSVARSMAKTEN
HÖGKVARTERET

Datum
2006-06-26

HKV beteckning
12800: 70799

Sida 1 (2)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare	Ert datum	Er beteckning
Vårt tjänsteställe, handläggare FÖRBE LED Övlt Hans Belfrage 08 788 7861 hans.belfrage@mil.se	Vårt föregående datum	Vår föregående beteckning

Sambandsreglemente för Försvarsmakten, Telefoni
(1 bilaga)

Bakgrund

En arbetsgrupp, ledd av HKV och med representation ur armén, marinen och flygvapnet, har genomfört en omarbetning av Sambandsreglemente för Försvarsmakten, Telefonering, SbR F Tfn, 1986 års utgåva.

Styrande för arbetet har bl.a. varit chefens för utvecklings- och inriktningsprocessen, C U/I, beslut i stort, dokumenterat i HKV 2006-05-10, 01900:67634, där det bl.a. sägs att "FM skall övergå till signaleringsrutiner på engelska enligt NATO standard såvida inte inbyggda applikationer i ledningssystem innebär hinder för detta" (sid 5, mitten).

Reglementet översändes elektroniskt till samtliga enheter i Försvarsmakten. Fortsatt spridning inom resp förband, motsv, enligt resp förbandschef.

Fortsatt handläggning

Yttrande över nu utsänt reglemente kommer att införas senare. Efter förnyad omarbetning kommer reglementet att slutligt fastställas.

(Btg)

Postadress 107 85 Stockholm	Besöksadress Lidingövägen 24	Telefon 08-788 75 00	Telefax 08-788 77 78	E-post, Internet exp-hkv@mil.se www.hkv.mil.se
--------------------------------	---------------------------------	-------------------------	-------------------------	--

Ubil 1.27 FFS 2003:7

FFS 2003:7 Utkom från trycket 2003-11-10

Nedan visas förstasidan av rubricerad handling, handlingen i sin helhet redovisas ej här.

FÖRSVARSMAKTEN
HÖGKVARTERET

**FÖRSVARETS
FÖRFATTNINGSSAMLING**

FM LOG/TF-redaktionen
107 86 STOCKHOLM

ISSN 0347-7576

FFS 2003:7

Utkom från
trycket
2003-11-10

Försvarmaktens föreskrifter om säkerhetsskydd;

beslutade den 20 oktober 2003.

Försvarmakten föreskriver med stöd av 11 § andra stycket och 44 § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) följande.

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller för Fortifikationsverket samt Försvarmakten och övriga myndigheter som hör till Förvarsdepartementet utom Kustbevakningen, Krisberedskapsmyndigheten, Statens räddningsverk och Styrelsen för psykologiskt försvar.

2 § I dessa föreskrifter avses med hemlig uppgift, hemlig handling och säkerhetskänslig verksamhet detsamma som anges i 4 § säkerhetsskyddsförordningen (1996:633).

3 § Vad som föreskrivs om hemlig handling gäller även en handling som är av synnerlig betydelse för rikets säkerhet, kvalificerat hemlig handling, om inte annat särskilt anges.

4 § Säkerhetsskyddet indelas i dessa föreskrifter i fyra informationssäkerhetsklasser med följande beteckningar och betydelser.